

Bruxelles, den 14. juni 2021
(OR. en)

9732/21

Interinstitutionel sag:
2020/0360(COD)

ENER 276
TRANS 392
RELEX 547
ECOFIN 595
ENV 423
CODEC 883
IA 116

RESULTAT AF DRØFTELSENE

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
dato:	11. juni 2021
til:	delegationerne
Tidl. dok. nr.:	9411/21
Komm. dok. nr.:	14088/21 + ADD 1 - ADD 5
Vedr.:	Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om retningslinjer for den transeuropæiske energiinfrastruktur og om ophævelse af forordning (EU) nr. 347/2013 – Generel indstilling (den 11. juni 2021)

Vedlagt følger til delegationerne Rådets generelle indstilling til ovennævnte forslag, der blev vedtaget af Rådet (transport, telekommunikation og energi) på dets 3801. samling den 11. juni 2021.

Den generelle indstilling fastlægger Rådets foreløbige holdning til dette forslag og danner grundlag for forberedelserne af forhandlingerne med Europa-Parlamentet.

Ændringer i forhold til Kommissionens forslag er angivet med **fede typer** og udeladelser med [].

KAPITEL I***ALMINDELIGE BESTEMMELSER****Artikel 1***Genstand og anvendelsesområde**

1. Denne forordning fastlægger retningslinjer for rettidig udvikling af og interoperabilitet for de prioriterede korridorer og områder i den transeuropæiske energiinfrastruktur, der er anført i bilag I ("prioriterede energiinfrastrukturkorridorer og -områder"), og som bidrager til Unionens klima- og energimål for 2030 og målet om klimaneutralitet senest i 2050, **for at sikre sammenkoblinger, energisikkerhed, markeders og systemers integration og konkurrenceevne for alle medlemsstater [] samt energi til en overkommelig pris for husholdninger og virksomheder.**
2. Denne forordning:
 - a) vedrører udpegelsen af projekter af fælles interesse, der er nødvendige for at gennemføre prioriterede korridorer og områder, og som er omfattet af de energiinfrastrukturkategorier [], der er anført i bilag II ("energiinfrastrukturkategorier")
 - b) vedrører udpegelsen af projekter af gensidig interesse**
 - c) fremmer rettidig gennemførelse af projekter af fælles interesse **og projekter af gensidig interesse** ved at effektivisere, tættere samordne og fremskynde tilladelsesprocessen og styrke **gennemsigtighed og** offentlighedens deltagelse

- d) fastlægger regler [] for grænseoverskridende fordeling af omkostninger og risikorelaterede incitamenter for projekter af fælles interesse **og projekter af gensidig interesse**
- e) fastlægger betingelserne **og kriterierne** for, hvornår projekter af fælles interesse **og projekter af gensidig interesse** kan komme i betragtning til finansiel støtte fra Unionen.

[] (*Tidligere litra e) udgår*)

Artikel 2

Definitioner

Ud over definitionerne i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/73/EF, (EU) 2018/2001¹ og (EU) 2019/944 og i forordning (EF) nr. 715/2009, [] og (EU) 2019/943 forstås i nærværende forordning ved:

- 1) "energiinfrastruktur": fysisk udstyr eller anlæg henhørende under energiinfrastruktorkategorierne, som er beliggende inden for Unionen eller forbinder Unionen og et eller flere tredjelande
- 2) "samlet afgørelse": [] **en** afgørelse eller samling af afgørelser truffet af en medlemsstats myndighed eller myndigheder, dog ikke domstole, der fastslår, hvorvidt en projektiværksætter gives tilladelse til at bygge den til realiseringen af et projekt af fælles interesse **eller et projekt af gensidig interesse** nødvendige energiinfrastruktur ved at have mulighed for at påbegynde eller anskaffe og påbegynde det nødvendige bygge- og anlægsarbejde ("byggeklar status"), med forbehold af afgørelser, som træffes i forbindelse med en administrativ klageprocedure
- 3) "projekt": en/et eller flere ledninger, rørledninger, faciliteter, udstyr eller anlæg henhørende under energiinfrastruktorkategorierne

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001 af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (EUT L 328 af 21.12.2018, s. 82).

- 4) "projekt af fælles interesse": et projekt, som er [] **nødvendigt** [] for at gennemføre de prioriterede energiinfrastrukturkorridorer og -områder, der er anført i bilag I, og som er optaget på EU-listen over projekter af fælles interesse, jf. artikel 3, **og/eller projekter i bilag II, der er udviklet i ugunstigt stillede, mindre forbundne, perifere regioner, regioner i den yderste periferi eller isolerede regioner såsom øer, hvor de støtter innovative og andre løsninger, der involverer mindst to medlemsstater, med en betydelig positiv virkning på EU's energi- og klimamål i henhold til kriterierne i denne forordning**
- 5) "projekt af gensidig interesse": et projekt, der fremmes af mindst en **medlemsstat** i samarbejde med tredjelande **i henhold til støttebrevene fra regeringerne i de direkte berørte lande, hvori de udtrykker støtte til projektet eller en anden ikkebindende aftale [] inden for energiinfrastrukturkategorierne i bilag II, som bidrager væsentligt til Unionens overordnede energi- og klimamål, jf. artikel 1, stk. 1, og som er en del af den EU-liste over projekter, der er omhandlet i artikel 3 []**
- 6) "energiinfrastruktur-flaskehals": begrænsning af de fysiske strømme i et energisystem forårsaget af utilstrækkelig transmissionskapacitet, hvilket bl.a. omfatter fraværet af infrastruktur
- 7) "projektiværksætter": en af følgende:
- a) en transmissionssystemoperatør (TSO), distributionssystemoperatør (**DSO**) eller anden operatør eller investor, som udvikler et projekt af fælles interesse **eller et projekt af gensidig interesse**, eller
 - b) hvis der er flere TSO'er, [] **DSO'er**, andre operatører, investorer eller en sammenslutning deraf, den enhed med status som juridisk person i henhold til gældende national ret, som er udpeget ved en kontraktlig aftale, der er indgået mellem parterne, og som er beføjet til at indgå retlige forpligtelser og påtage sig det økonomiske ansvar på kontraktparternes vegne

- 8) "intelligent elnet": et elnet, hvor netoperatøren kan overvåge **eller [] aktivt kontrollere** de tilsluttede brugeres **specifikke handlinger** [] digitalt, og informations- og kommunikationsteknologier (IKT) til kommunikation med tilknyttede netoperatører, producenter, forbrugere og/eller producent-forbrugere med henblik på at overføre **eller distribuere** elektricitet på en bæredygtig, omkostningseffektiv og sikker måde
- 9) "intelligent gasnet": et gasnet, hvori innovative digitale **eller andre** løsninger udnyttes til på en omkostningseffektiv måde at integrere flere forskellige kulstoffattige og **navnlig vedvarende** gaskilder alt efter forbrugernes behov og kravene til gaskvalitet med henblik på at reducere kulstofaftrykket fra det pågældende gasforbrug, muliggøre en øget andel af vedvarende og kulstoffattige gasser og skabe forbindelser til andre energibærere og -sektorer, **herunder de nødvendige fysiske opgraderinger for at integrere kulstoffattige og navnlig vedvarende gasser**
- 10) "omstilling []": **fysisk opgradering af eksisterende naturgasinfrastruktur med henblik på dedikeret anvendelse af ren brint []**
- []
- 11) "**kompetente myndigheder** []": myndigheder, der i henhold til national ret er kompetente til at udstede forskellige tilladelser og godkendelser vedrørende planlægning, udformning og anlæg af fast ejendom, herunder energiinfrastruktur
- 12) "anlægsarbejde": indkøb, levering og anvendelse af komponenter, systemer og tjenesteydelser, herunder software, udførelse af udviklings-, bygge- og anlægsaktiviteter vedrørende et projekt, overtagelsen af anlægget og iværksættelsen af et projekt

- 13) "undersøgelser": de aktiviteter, der er nødvendige for at forberede projektets gennemførelse, såsom forberedende undersøgelser, gennemførligheds-, evaluerings-, afprøvnings- og valideringsundersøgelser, herunder software, og alle andre tekniske hjælpeforanstaltninger, inklusive forudgående skridt, der er nødvendige for at definere og udvikle et projekt og træffe beslutning om finansieringen heraf, f.eks. rekognoscering af de pågældende lokaliteter og udarbejdelse af en finansieringspakke
- 14) "national regulerende myndighed": en national regulerende myndighed, der er udpeget i henhold til artikel 39, stk. 1, i direktiv 2009/73/EF eller artikel 57, stk. 1, i direktiv (EU) 2019/944
- 15) "ibrugtagning": processen til at tage et projekt i drift, når det er blevet bygget
- 16) "[] **relevante** nationale regulerende myndigheder": nationale regulerende myndigheder, der er udpeget i de medlemsstater [], **der er vært for et projekt eller deltager i grænseoverskridende omkostningsdeling i forbindelse med et projekt, der har en betydelig positiv virkning**
- 17) "klimatilpasning": en proces, hvormed det sikres, at energiinfrastrukturens modstandsdygtighed over for de potentielle negative virkninger af klimaændringer sikres gennem en vurdering af klimasårbarhed og -risici, herunder gennem relevante tilpasningsforanstaltninger
- []
- []
- 18) "**konkurrerende projekter**": projekter, der helt eller delvist imødegår de samme identificerede infrastruktur mangler eller regionale infrastruktur behov.

KAPITEL II

PROJEKTER AF FÆLLES INTERESSE OG PROJEKTER AF GENSIDIG INTERESSE

Artikel 3

EU-liste over projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse

1. Der oprettes regionale grupper (herefter "grupper"), jf. bilag III, afsnit 1. Medlemskab af hver gruppe baseres på hver prioriteret korridor og område og deres respektive geografiske dækning, jf. bilag I. Beslutningsdygtigheden inden for grupperne er begrænset til medlemsstaterne og Kommissionen, der med henblik herpå betegnes som gruppernes beslutningstagende organ. **Beslutningstagningen i de regionale grupper er baseret på konsensus.**

[]

2. Hver gruppe vedtager sin egen forretningsorden under hensyntagen til bestemmelserne i bilag III.
3. Hver gruppes beslutningstagende organ vedtager en regional liste over [] projekter af fælles interesse **og projekter af gensidig interesse** udarbejdet i henhold til den proces, der er beskrevet i bilag III, afsnit 2, idet hvert projekts bidrag til gennemførelsen af de prioriterede energiinfrastrukturkorridorer og -områder og deres opfyldelse af kriterierne er beskrevet i artikel 4. []

I forbindelse med en gruppes udarbejdelse af sin regionale liste:

- a) skal hvert enkelt forslag til et projekt af fælles interesse godkendes af de stater, hvis område projektet vedrører hvis en stat ikke [] giver sin godkendelse, fremlægger den en behørig begrundelse herfor for den relevante gruppe

- b) inddrager den i sine betragtninger rådgivning fra Kommissionen, som har til formål at tilsikre et håndterbart samlet antal projekter af fælles interesse **og projekter af gensidig interesse**.

- 4. I overensstemmelse med artikel **20** i denne forordning tillægges Kommissionen beføjelser til at vedtage delegerede retsakter [] med henblik på at opstille "EU-listen" (**herunder foreslåede projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse**) [], jf. dog artikel 172, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

Kommissionen sikrer i forbindelse med udøvelsen af sine beføjelser, at EU-listen opstilles hvert andet år på grundlag af de regionale lister, der er vedtaget af gruppernes beslutningstagende organer, jf. bilag III, afsnit 1, punkt 2, efter den i stk. 3 i nærværende artikel fastsatte procedure.

Den første EU-liste i henhold til denne forordning vedtages senest den 30. november 2023.

- 5. Kommissionen **rådgiver hver gruppes beslutningstagende organ, når den vedtager regionale lister over foreslåede projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse, med henblik på []:**
 - a) at sikre, at kun projekter, der opfylder kriterierne i artikel 4, optages på listen
 - b) at sikre tværregional sammenhæng under hensyntagen til udtalelsen fra Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder ("agenturet"), jf. bilag III, afsnit 2, punkt 12
 - c) at tage medlemsstaternes udtalelser, jf. bilag III, afsnit 2, punkt 9, i betragtning
 - d) at bestræbe sig på at tilsikre et håndterbart samlet antal projekter af fælles interesse på EU-listen.

6. Projekter af fælles interesse, der er optaget på EU-listen i henhold til denne artikels stk. 4 i henhold til de energiinfrastrukturkategorier, der er fastsat i bilag II, punkt 1, litra a), b), c) og e), integreres i de relevante regionale investeringsplaner, jf. artikel 34 i forordning (EU) 2019/943 [], i de relevante nationale tiårige netudviklingsplaner, jf. artikel 51 i direktiv (EU) 2019/944 [], og i givet fald i andre nationale infrastrukturplaner. Disse projekter skal have den højest mulige prioritering i hver af disse planer. Dette stykke finder ikke anvendelse på **konkurrerende projekter, på projekter, der ikke er tilstrækkeligt modne til at være genstand for en projektspecifik cost-benefit-analyse i overensstemmelse med bilag III, afsnit 2, stk. 1, litra c), eller på projekter af fælles interesse.**

KAPITEL II

PROJEKTER AF FÆLLES INTERESSE OG PROJEKTER AF GENSIDIG INTERESSE

Artikel 4

Kriterier for projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse

1. Projekter af fælles interesse skal opfylde følgende generelle kriterier:
 - a) Projektet er nødvendigt for mindst én af de prioriterede energiinfrastrukturkorridorer og -områder.
 - b) De potentielle, samlede fordele ved projektet som vurderet i henhold til de respektive specifikke kriterier i stk. 3 overstiger omkostningerne, herunder også på lang sigt.
 - c) Projektet opfylder ét eller flere af følgende kriterier:
 - i) Det involverer mindst to medlemsstater ved direkte **eller indirekte (via sammenkobling med et tredjeland)** at passere grænsen mellem to eller flere medlemsstater.
 - ii) Det er placeret på en medlemsstats område, **enten inde i landet eller offshore**, og har en betydelig grænseoverskridende virkning, jf. bilag IV, punkt 1.
 - iii) **Det er placeret på øer, der ikke er tilstrækkeligt forbundet med de transeuropæiske energinet, er små forbundne systemer eller isolerede systemer i overensstemmelse med direktiv 2019/944, og bidrager væsentligt til dekarboniseringsmålene for øernes energisystem og Unionens energisystem og til bæredygtighed i det område, hvor det er placeret, ved at støtte innovative og andre løsninger, der involverer mindst to medlemsstater.**

2. Projekter af gensidig interesse skal opfylde følgende generelle kriterier:
- a) Projektet bidrager væsentligt til ☐ Unionens, **jf. artikel 1, stk. 1**, og tredjelandets **klima- og energimål** og til bæredygtighed, herunder gennem integration af vedvarende energi i nettet og transmission **og distribution** af energi produceret fra vedvarende energikilder til større forbrugscentre og oplagingssteder.
 - b) De potentielle samlede fordele ved projektet som vurderet i henhold til de respektive specifikke kriterier i stk. 3 **på europæisk plan** ☐ overstiger omkostningerne, herunder på lang sigt.
 - c) Projektet er placeret på mindst én medlemsstats område og på mindst ét tredjelands område og har en betydelig grænseoverskridende virkning, jf. punkt 2 i bilag IV.
 - d) For så vidt angår den del, der er placeret på **medlemsstatens** område, er projektet i overensstemmelse med direktiv 2009/73/EF og (EU) 2019/944, hvis det er omfattet af de infrastruktur kategorier, der er beskrevet i punkt 1 og 3 i bilag II.
 - e) Det eller de berørte tredjelande har en ☐ konvergens **i den politiske ramme**, der støtter Unionens overordnede politiske mål, navnlig med hensyn til at sikre
 - i) et velfungerende indre energimarked
 - ii) energiforsyningssikkerhed baseret på samarbejde og solidaritet
 - iii) et energisystem, herunder produktion, transmission og distribution, ☐ der støtter **målet om klimaneutralitet** ☐ i overensstemmelse med Parisaftalen og Unionens klimamål, og som navnlig indebærer, at der undgås kulstoflækage.

- f) Det eller de involverede tredjelande støtter projektets prioriterede status, jf. artikel 7, og forpligter sig til at overholde en lignende tidsplan for fremskyndet gennemførelse og andre politiske og reguleringsmæssige støtteforanstaltninger, der finder anvendelse på projekter af fælles interesse i Unionen.

3. Følgende specifikke kriterier finder anvendelse på projekter af fælles interesse, der er omfattet af specifikke energiinfrastruktorkategorier:

- a) For så vidt angår projekter vedrørende eltransmission, **distribution** og -oplagring, der er omfattet af de energiinfrastruktorkategorier, som er fastsat i bilag II, punkt 1, litra a), b), c) og e), skal projektet bidrage væsentligt til bæredygtighed gennem integration af vedvarende energi i nettet og transmission **eller distribution** af energi produceret fra vedvarende energikilder til store forbrugscentre og oplagringssteder samt mindst ét af følgende specifikke kriterier:
 - i) markedsintegration, bl.a. ved at ophæve **energiisolationen** for mindst én medlemsstat og ved at reducere energiinfrastruktur-flaskehalse, samt konkurrence, **interoperabilitet** og systemfleksibilitet
 - ii) forsyningssikkerhed, bl.a. gennem interoperabilitet, systemfleksibilitet, cybersikkerhed, hensigtsmæssige forbindelser og sikker og pålidelig systemdrift.
- b) For så vidt angår projekter vedrørende intelligente elnet, der er omfattet af energiinfrastruktorkategorien i bilag II, punkt 1, litra d), skal projektet bidrage væsentligt til bæredygtighed gennem integration af vedvarende energi i nettet samt mindst to af følgende specifikke kriterier:
 - i) forsyningssikkerhed, bl.a. gennem effektivitet og interoperabilitet af eltransmissionen og -distributionen i den daglige drift af nettet, undgåelse af overbelastning og integration og inddragelse af netbrugerne

- ii) markedsintegration, bl.a. gennem effektiv systemdrift og brug af sammenkoblinger
 - iii) netsikkerhed, fleksibilitet og forsyningskvalitet, bl.a. gennem øget anvendelse af innovation inden for balancering, cybersikkerhed, overvågning, systemkontrol og fejlkorrektion
 - iv) **fremme af intelligent integration af energisektoren gennem etablering af forbindelser til andre energibærere og -sektorer og mulighed for efterspørgselsreaktion.**
- c) For så vidt angår kuldioxidtransportprojekter, der er omfattet af energiinfrastrukturkategorierne i bilag II, punkt 5, skal projektet bidrage væsentligt til samtlige følgende specifikke kriterier:
- i) undgåelse af kuldioxidemissioner og samtidig opretholdelse af energiforsyningsikkerheden
 - ii) styrkelse af kuldioxidtransports robusthed og sikkerhed
 - iii) effektiv anvendelse af ressourcerne ved at muliggøre sammenkobling af flere kuldioxidkilder og -lagringssteder via fælles infrastruktur og minimering af miljøbelastningen og risici.
- d) For så vidt angår brintprojekter, der er omfattet af de energiinfrastrukturkategorier, som er fastsat i bilag II, punkt 3, skal projektet bidrage væsentligt til bæredygtighed, bl.a. ved at reducere drivhusgasemissioner, fremme udbredelsen af **vedvarende eller kulstoffattig brint med fokus på brint fra vedvarende energikilder []** og støtte variabel elproduktion fra vedvarende energikilder ved at tilbyde fleksibilitet og/eller lagringsløsninger. Desuden skal projektet bidrage væsentligt til mindst ét af følgende specifikke kriterier:

- i) markedsintegration, bl.a. ved at forbinde eksisterende eller nye brintnet i medlemsstaterne eller på anden måde bidrage til etableringen af et EU-dækkende net til transport og lagring af brint, og sikring af interoperabilitet mellem forbundne systemer
 - ii) forsyningssikkerhed og fleksibilitet, bl.a. gennem hensigtsmæssige forbindelser og fremme af sikker og pålidelig systemdrift
 - iii) konkurrence, bl.a. ved at give adgang til flere forsyningskilder og netbrugere på et gennemsigtigt og ikkediskriminerende grundlag.
- e) For elektrolysatorer, der er omfattet af kategorien i bilag II, punkt 4, skal projektet bidrage væsentligt til alle følgende specifikke kriterier:
- i) bæredygtighed, bl.a. ved at reducere drivhusgasemissioner og fremme udbredelsen af vedvarende **eller kulstoffattig brint, navnlig fra vedvarende kilder**
 - ii) forsyningssikkerhed, bl.a. ved at bidrage til sikker, effektiv og pålidelig systemdrift eller ved at tilbyde lagrings- og/eller fleksibilitetsløsninger såsom prisfleksibelt elforbrug og balancerings tjenester
 - iii) **fremme fleksibilitetstjenester såsom efterspørgselsreaktion og lagring ved at fremme intelligent integration af energisektoren gennem etablering af forbindelser til andre [] energibærere og -sektorer.**
- f) For så vidt angår projekter vedrørende intelligente gasnet, der er omfattet af energiinfrastrukturkategorien i bilag II, punkt 2, skal projektet bidrage væsentligt til bæredygtighed ved [] at **sikre** integrationen af [] **flere forskellige og navnlig vedvarende** kulstoffattige gasser såsom biometan eller vedvarende brint i gasdistributions- [], transmissions- **og lagringssystemer** [] med henblik på at reducere drivhusgasemissionerne. Desuden skal projektet bidrage væsentligt til mindst ét af følgende specifikke kriterier:

- i) netsikkerhed og forsyningskvalitet ved at forbedre effektiviteten og interoperabiliteten af gastransmission og -distribution i den daglige drift af nettet ved bl.a. at tackle de udfordringer, der opstår som følge af indsprøjtning af gasser af forskellig kvalitet, gennem udbredelse af innovative teknologier og cybersikkerhed
 - ii) markedets funktion og kundeservice
 - iii) fremme af intelligent integration af energisektoren gennem etablering af forbindelser til andre energibærere og -sektorer og mulighed for efterspørgselsreaktion.
4. For så vidt angår projekter, der er omfattet af energiinfrastruktorkategorierne i bilag II, punkt 1-[]**5**, vurderes bidraget til kriterierne i stk. 3 i denne artikel i overensstemmelse med de indikatorer, der er anført i bilag IV, punkt 3-[]**8**.
5. Med henblik på at lette vurderingen af alle projekter, der vil kunne udvælges som projekter af fælles interesse, og som vil kunne optages på en regional liste, vurderer hver gruppe projektets bidrag til gennemførelsen af samme prioriterede korridor eller område på gennemsigtig og objektiv vis. Hver gruppe skal fastlægge sin vurderingsmetode på grundlag af det akkumulerede bidrag til kriterierne omhandlet i stk. 3. Denne vurdering skal munde ud i en rangordning af projekterne til gruppens interne brug. Hverken den regionale liste eller EU-listen skal omfatte nogen rangorden, ej heller skal rangordenen anvendes til noget efterfølgende formål andet end som fastsat i bilag III, afsnit 2, punkt **13** [] .

I forbindelse med vurderingen af projekterne skal hver gruppe endvidere tage behørigt hensyn til:

- a) hvor hastende det enkelte foreslåede projekt er med sigte på opfyldelsen af Unionens energi- og klimamål [] og mål om markedsintegration, konkurrence, bæredygtighed og forsyningssikkerhed
- b) dets komplementaritet med andre foreslåede projekter
- c) for foreslåede projekter, der på det pågældende tidspunkt er projekter af fælles interesse, fremskridtene med gennemførelsen af projektet og dets overholdelse af rapporterings- og gennemsigtighedsforpligtelserne.

For så vidt angår projekter vedrørende intelligente elnet og intelligente gasnet, der er omfattet af energiinfrastrukturkategorien i bilag II, punkt 1, litra d), og punkt 2, rangordnes de projekter, der påvirker de samme to medlemsstater, ligesom der også tages behørigt hensyn til antallet af brugere, som berøres af projektet, det årlige energiforbrug og andelen af produktion fra ikkeregulerbare ressourcer i det område, hvor disse brugere befinder sig.

Artikel 5

Gennemførelse og overvågning

1. Projektiværksættere udarbejder en gennemførelsesplan for projekter [] **fra EU-listen**, hvori bl.a. indgår en tidsplan for:
 - a) gennemførligheds- og projekteringsundersøgelser, herunder for så vidt angår klimatilpasning og overholdelse af miljølovgivningen og princippet om "ikke at gøre væsentlig skade" []
 - b) godkendelse fra nationale regulerende myndigheder eller enhver anden berørt myndighed
 - c) anlægsarbejder og ibrugtagning
 - d) den tidsplan for tilladelsesprocessen, der er omhandlet i artikel 10, stk. 5, litra b).
2. TSO'er, **DSO'er** [] og andre operatører samarbejder med hinanden med det formål at lette udviklingen af projekter af fælles interesse inden for deres område.
3. Agenturet og de berørte grupper overvåger, hvilke fremskridt der gøres med gennemførelsen af projekter af fælles interesse, og fremsætter de nødvendige anbefalinger til foranstaltninger beregnet til at lette gennemførelsen af projekter af fælles interesse. Grupperne kan anmode om, at yderligere oplysninger fremsendes i overensstemmelse med stk. 4, 5 og 6, indkalde til møder med relevante parter og opfordre Kommissionen til at kontrollere de fremsendte oplysninger på stedet.

4. Senest den 31. december i året efter det år, hvor et projekt af fælles interesse optages på EU-listen i henhold til artikel 3, fremsender projektiværksætteren en årsrapport for hvert projekt, der er omfattet af kategorierne i bilag II, punkt 1-[]5, til den kompetente myndighed, der er omhandlet i artikel 8.

Rapporten skal indeholde nærmere oplysninger om:

- a) fremskridtene for så vidt angår udvikling, anlæg og ibrugtagning af projektet, navnlig med hensyn til tilladelses- og høringsprocedurer, overholdelse af miljølovgivningen og af princippet om, at projektet "ikke gør væsentlig skade" på miljøet, samt de klimatilpasningsforanstaltninger, der er truffet
 - b) eventuelle forsinkelser i forhold til gennemførelsesplanen, årsagerne til disse forsinkelser og eventuelle andre vanskeligheder
 - c) hvor det er relevant, en revideret plan for afhjælpning af forsinkelser.
5. De i artikel 8 omhandlede kompetente myndigheder forelægger [] **inden udgangen af februar hvert år efter det år, hvor projektiværksætteren skal indsende rapporten i denne artikels stk. 4, []** den respektive gruppe den i denne artikels stk. 4 omhandlede rapport suppleret med oplysninger om fremskridt og, hvis det er relevant, forsinkelser i gennemførelsen af projekter af fælles interesse, som er placeret på deres respektive område, for så vidt angår tilladelsesprocesserne, og om årsagerne til disse forsinkelser. De kompetente myndigheders bidrag til rapporten skal være tydeligt mærket som sådan og udarbejdet uden at ændre den tekst, som projektiværksætteren har fremlagt.
6. Senest den 30. april hvert år, hvor en ny EU-liste skal vedtages, forelægger agenturet grupperne en samlet rapport om de projekter af fælles interesse, der henhører under de nationale regulerende myndigheders kompetence, hvori de nåede fremskridt evalueres, og hvori der, hvis det er hensigtsmæssigt, fremsættes anbefalinger til afhjælpning af opståede forsinkelser og vanskeligheder. Denne konsoliderede rapport omfatter i overensstemmelse med artikel 5 i forordning (EU) 2019/942 også en evaluering af den konsekvente gennemførelse af de EU-dækkende netudviklingsplaner for de prioriterede energiinfrastrukturkorridorer og -områder.

7. Er ibrugtagningen af et projekt af fælles interesse forsinket i forhold til gennemførelsesplanen af andre end tungtvejende årsager, der ligger uden for projektiværksætterens kontrol, finder følgende foranstaltninger anvendelse:
- a) For så vidt at de foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 51, stk. 7, litra a), b) eller c), i direktiv (EU) 2019/944 og artikel 22, stk. 7, litra a), b) eller c), i direktiv 2009/73/EF, finder anvendelse i henhold til den pågældende nationale ret, sikrer de nationale regulerende myndigheder, at investeringen gennemføres.
 - b) Hvis foranstaltningerne truffet af de nationale regulerende myndigheder i henhold til litra a) ikke finder anvendelse, vælger projektiværksætteren en tredjepart til at finansiere eller bygge hele eller en del af projektet. Projektiværksætteren skal gøre dette, inden forsinkelsen i forhold til datoen for ibrugtagningen i gennemførelsesplanen overstiger to år.
 - c) Er der ikke valgt en tredjepart i henhold til litra b), kan medlemsstaten eller den nationale regulerende myndighed, hvis medlemsstaten har truffet bestemmelse herom, senest to måneder efter udløbet af fristen i litra b) udpege en tredjepart til at finansiere eller bygge projektet, som skal accepteres af projektiværksætteren.
 - d) Hvis forsinkelsen i forhold til datoen for ibrugtagning i gennemførelsesplanen overstiger to år og to måneder, kan Kommissionen på de i aftalen fastsatte betingelser og i fuld samarbejde med de berørte medlemsstater, iværksætte en indkaldelse af forslag, som er åben for enhver tredjepart, der er i stand til at blive projektiværksætter, med det formål at færdiggøre projektet i henhold til en aftalt tidsplan.
 - e) Hvor litra c) eller d) finder anvendelse, giver den systemoperatør, i hvis område investeringen er beliggende, de gennemførende operatører eller investorer eller tredjeparter alle de oplysninger, der er nødvendige for at realisere investeringen, tilslutter nye aktiver til transmissionsnettet **eller, hvor det er relevant, distributionsnettet**, og overordnet set gør sit bedste for at lette gennemførelsen af investeringen og befordre sikker, pålidelig og effektiv drift og vedligeholdelse af projektet af fælles interesse.

8. Et projekt af fælles interesse kan fjernes fra EU-listen i henhold til proceduren i artikel 3, stk. 4, hvis optagelsen på listen er sket på grundlag af forkerte oplysninger, som var afgørende for optagelsen, eller hvis projektet ikke er i overensstemmelse med EU-retten.
9. Projekter, der ikke længere er opført på EU-listen, mister alle rettigheder og forpligtelser, der er knyttet til den status som projekt af fælles interesse, der følger af denne forordning.

[]

10. Denne artikel berører ikke eventuel finansiel støtte fra Unionen, der er ydet til et projekt af fælles interesse inden dets fjernelse fra EU-listen.

Artikel 6

EU-koordinatorer

1. Får et projekt af fælles interesse betydelige vanskeligheder med gennemførelsen, kan Kommissionen efter aftale med de pågældende medlemsstater udpege en EU-koordinator for en periode på op til et år, og denne periode kan forlænges to gange.
2. EU-koordinatoren har til opgave at:
 - a) fremme projekter, for hvilke vedkommende er udpeget som EU-koordinator, og fremme den grænseoverskridende dialog mellem projektiværksætterne og alle berørte interesseparter
 - b) bistå alle parter efter behov i forbindelse med høring af berørte interesseparter og fremskaffe de nødvendige tilladelser til projekter
 - c) rådgive projektiværksætterne om finansiering af projektet, hvor det er relevant

- d) sikre, at de berørte medlemsstater sørger for passende støtte og strategisk ledelse i forbindelse med forberedelsen og gennemførelsen af projekterne
 - e) forelægge Kommissionen, hvert år og, hvor det er relevant, ved udløbet af sit mandat, en rapport om de fremskridt, der er gjort med projekterne, og om eventuelle vanskeligheder og hindringer, der sandsynligvis vil føre til en betydelig forsinkelse af ibrugtagningsdatoen for projekterne. Kommissionen fremsender rapporten til Europa-Parlamentet og de berørte grupper.
- 3. EU-koordinatoren vælges ud fra vedkommendes erfaringer med de særlige opgaver, som koordinatoren pålægges i forbindelse med de pågældende projekter.
 - 4. Afgørelsen om udpegelse af en EU-koordinator fastlægger de nærmere betingelser for udpegelsen, herunder dens varighed, de specifikke opgaver med tilhørende frister, og hvilke metoder der skal anvendes. Koordineringsindsatsen skal stå i rimeligt forhold til projekternes kompleksitet og anslåede omkostninger.
 - 5. De berørte medlemsstater samarbejder fuldt ud med EU-koordinatoren under dennes udførelse af de opgaver, der er nævnt i stk. 2 og 4.

KAPITEL III

TILLADELSESPROCESSEN OG OFFENTLIGHEDENS DELTAGELSE

Artikel 7

Prioriteret status for projekter på EU-listen []

1. Vedtagelsen af EU-listen fastslår med henblik på eventuelle beslutninger truffet under tilladelsesprocessen nødvendigheden af projekterne set i et energipolitisk perspektiv uden at berøre projektets nøjagtige beliggenhed, rutelægning eller teknologi. **Dette stykke finder ikke anvendelse på konkurrerende projekter eller på projekter, der ikke er tilstrækkeligt modne til at være genstand for en projektspecifik cost-benefit-analyse i overensstemmelse med bilag III, afsnit 2, stk. 1, litra c).**
2. For at sikre en effektiv administrativ behandling af ansøgninger vedrørende projekter af fælles interesse sørger projektivrksætterne og alle berørte myndigheder for, at disse sager gives den hurtigst mulige behandling **i overensstemmelse med national ret og EU-retten.**
3. I tilfælde, hvor en sådan status eksisterer i national ret, gives projekter af fælles interesse status som projekter af størst mulig national betydning og behandles som sådanne i tilladelsesprocessen og, hvis national ret tillader det, i den fysiske planlægning, herunder dem, der vedrører miljøvurdering, i det omfang og på den måde, det er fastsat i national ret for den pågældende type energiinfrastruktur, uden at det berører de forpligtelser, der følger af EU-retten.
4. Alle procedurer for tvistbilæggelse, retstvister, behandling af ankesager samt domstolsprøvelser i forbindelse med projekter af fælles interesse ved de nationale domstole, retter, paneler, herunder mægling eller voldgift, hvor disse findes i national ret, behandles som hastende, **hvis og i det omfang der er fastsat sådanne hasteprocedurer i national ret. []**

5. Medlemsstaterne vurderer under behørig hensyntagen til den omhandlede vejledning, der er udstedt af Kommissionen om effektivisering af miljøvurderingsprocedurerne for projekter af fælles interesse, hvilke lovgivningsmæssige og ikkelovgivningsmæssige foranstaltninger der er påkrævet for at effektivisere miljøvurderingsprocedurerne og sikre en sammenhængende gennemførelse af disse procedurer, og underretter Kommissionen om resultaterne.
6. Senest den [1. september 2022] træffer medlemsstaterne de ikkelovgivningsmæssige foranstaltninger, de har udpeget, jf. stk. 5.
7. Senest den [1. januar 2023] træffer medlemsstaterne de lovgivningsmæssige foranstaltninger, de har udpeget, jf. stk. 5. Disse foranstaltninger berører ikke de forpligtelser, der følger af EU-retten.
8. **For så vidt angår de miljøvirkninger, der er omhandlet i artikel 6, stk. 4, i direktiv 92/43/EØF og artikel 4, stk. 7, i direktiv 2000/60/EF, betragtes projekter af fælles interesse som værende i den offentlige interesse ud fra et energipolitisk synspunkt og kan anses for at være af væsentlig samfundsinteresse, forudsat at alle betingelserne i de nævnte direktiver er opfyldt.**

Kræves der en udtalelse fra Kommissionen i henhold til direktiv 92/43/EØF, sikrer Kommissionen og den kompetente myndighed omhandlet i artikel 9 i denne forordning, at afgørelsen med hensyn til et projekts væsentlige samfundsinteresse træffes inden for den frist, der er fastsat i denne forordnings artikel 10, stk. 1. **Dette stykke finder ikke anvendelse på konkurrerende projekter eller på projekter, der ikke er tilstrækkeligt modne til at være genstand for en projektspecifik cost-benefit-analyse i overensstemmelse med bilag III, afsnit 2, stk. 1, litra c).**

Artikel 8

Tilrettelæggelse af tilladelsesprocessen

1. Senest den [1. januar 2022] udpeger hver medlemsstat en national kompetent myndighed, der er ansvarlig for at lette og koordinere tilladelsesprocessen for projekter af fælles interesse.
2. Den kompetente myndigheds ansvar, jf. stk. 1, og/eller de opgaver, der er knyttet til myndigheden, kan uddelegeres eller udføres af en anden myndighed, enten pr. projekt af fælles interesse eller pr. kategori af projekt af fælles interesse, forudsat at:
 - a) den kompetente myndighed underretter Kommissionen om uddelegeringen, og at oplysningerne heri offentliggøres af enten den kompetente myndighed eller projektiværksætteren på det websted, der er omhandlet i artikel 9, stk. 7
 - b) kun én myndighed er ansvarlig for hvert projekt af fælles interesse og fungerer som det eneste kontaktpunkt for projektiværksætteren i forløbet op til, at den samlede afgørelse for et givent projekt af fælles interesse træffes, og samordner fremlæggelsen af alle relevante dokumenter og oplysninger.

Med forbehold af de tidsfrister, der er fastsat i henhold til artikel 10, kan den kompetente myndighed bibeholde ansvaret for at fastsætte tidsfrister.

3. Den kompetente myndighed tager, uden at dette berører de relevante krav i henhold til **national** og international ret og EU-retten, skridt til at lette udstedelsen af den samlede afgørelse, **jf. artikel 2, nr. 2).** [] Den samlede afgørelse udstedes inden for den frist, der er nævnt i artikel 10, stk. 1 og 2, og i henhold til en af følgende ordninger:
 - a) Den : Den samlede afgørelse træffes af den kompetente myndighed og integrerede er som resultat af den lovpligtige tilladelsesproces den eneste ordning retligt bindende afgørelse. Berøres andre myndigheder af projektet, kan de i overensstemmelse med national ret fremsætte deres holdninger som input til proceduren, og den kompetente myndighed tager hensyn til dem.

- b) Den koordinerede ordning : Den samlede afgørelse omfatter en række individuelle retligt bindende afgørelser fra flere berørte myndigheder, som samordnes af den kompetente myndighed. Den kompetente myndighed kan nedsætte en arbejdsgruppe, hvori alle de berørte myndigheder er repræsenterede, med henblik på at udarbejde en tidsplan for tilladelsesprocessen i henhold til artikel 10, stk. 5 [], litra b), og til at overvåge og samordne gennemførelsen heraf. Den kompetente myndighed skal i samråd med de øvrige berørte myndigheder, og i nødvendigt omfang i overensstemmelse med national ret, og uden at det tilsidesætter de i artikel 10 fastsatte tidsfrister, i hver individuel sag fastsætte en rimelig tidsfrist, inden for hvilken de individuelle afgørelser skal udstedes. Den kompetente myndighed kan træffe en individuel afgørelse på vegne af en anden berørt national myndighed, hvis en afgørelse fra den pågældende myndighed ikke foreligger inden for den fastsatte tidsfrist, og hvis forsinkelsen ikke er behørigt begrundet; eller den kompetente myndighed kan, såfremt der er fastsat bestemmelse herom i national ret, og i det omfang dette er i overensstemmelse med EU-retten, anlægge den betragtning, at en anden national myndighed enten har givet tilladelse til eller afslag på projektet, hvis afgørelsen fra denne myndighed ikke foreligger inden for tidsfristen. Er der fastsat bestemmelse herom i en medlemsstats nationale ret, kan den kompetente myndighed tilsidesætte en individuel afgørelse, der træffes af en anden berørt national myndighed, hvis den finder, at afgørelsen ikke er fyldestgørende begrundet ud fra den tilgrundliggende dokumentation, der forelægges af den pågældende nationale myndighed; den kompetente myndighed påser i forbindelse hermed, at de relevante krav i international ret og EU-retten overholdes, og begrundet behørigt sin afgørelse.

- c) Samarbejdsordning : Den samlede afgørelse koordineres af den kompetente myndighed. Den kompetente myndighed skal i samråd med de øvrige berørte myndigheder, og i nødvendigt omfang i overensstemmelse med national ret, og uden at det tilsidesætter de i artikel 10 fastsatte tidsfrister, i hver individuel sag fastsætte en rimelig tidsfrist, inden for hvilken de individuelle afgørelser skal udstedes. Myndigheden fører tilsyn med de berørte myndigheders overholdelse af tidsfristerne.

Hvis det er relevant, kan medlemsstaterne anvende alternative ordninger i overensstemmelse med national ret, hvis de pågældende ordninger bidrager til en mere effektiv og rettidig udstedelse af den samlede afgørelse. Medlemsstaterne forelægger i hvert enkelt tilfælde Kommissionen en begrundelse for valg af denne mulighed.

De berørte myndigheders kompetence kunne enten indarbejdes i den udpegede nationale kompetente myndighed i overensstemmelse med artikel 8, stk. 1, eller de kunne i et vist omfang bevare deres uafhængige kompetence i overensstemmelse med den respektive tilladelsesordning, som medlemsstaten har valgt i overensstemmelse med dette stykke for at lette udstedelsen af den samlede afgørelse og samarbejde med den nationale kompetente myndighed herom.

Forventes den berørte myndigheds individuelle afgørelse ikke truffet inden tidsfristens udløb, skal den pågældende myndighed straks underrette den kompetente myndighed og inkludere en begrundelse for forsinkelsen. Den kompetente myndighed fastsætter derefter en ny tidsfrist for, hvornår den individuelle afgørelse skal træffes, under overholdelse af de overordnede tidsfrister, der er fastsat i artikel 10.

I anerkendelse af de nationale særtræk ved planlægnings- og tilladelsesprocesserne kan medlemsstaterne vælge blandt de tre ordninger i første afsnit, litra a), b) og c), til at lette og samordne deres procedurer og skal vælge at gennemføre den mest virkningsfulde ordning. Vælger en medlemsstat samarbejdsordningen, skal den underrette Kommissionen om begrundelsen for sit valg.

4. Medlemsstaterne kan anvende forskellige ordninger som fastsat i stk. 3 til onshore- og offshoreprojekter af fælles interesse.
5. Forudsætter et projekt af fælles interesse, at der træffes afgørelser i to eller flere medlemsstater, tager de respektive kompetente myndigheder alle nødvendige skridt for at sikre et effektivt samarbejde **og effektiv kommunikation** [], herunder hvad angår bestemmelserne i artikel 10, stk. 5. Medlemsstaterne bestræber sig på at etablere fælles procedurer, især med hensyn til vurderingen af virkningerne for miljøet.

[]

Artikel 9

Gennemsigtighed og offentlighedens deltagelse

1. Senest den [1. maj 2023] offentliggør medlemsstaten eller den kompetente myndighed og, **hvor det er relevant**, i samarbejde med de andre berørte myndigheder en ajourført proceduremanual om tilladelsesprocesserne for projekter af fælles interesse, der mindst skal omfatte de oplysninger, der er anført i bilag VI, punkt 1. Manualen er ikke juridisk bindende, men kan indeholde henvisning til eller uddrag af relevante juridiske bestemmelser. De nationale kompetente myndigheder **kan, hvis det er relevant**, [] koordinere og finde synergier med de tilstødende lande ved udarbejdelsen af deres proceduremanual.
2. Med forbehold af miljølovgivningen og kravene i Århuskonventionen og Espookonventionen og relevant EU-ret følger alle parter, der er involveret i tilladelsesprocessen, principperne for offentlighedens deltagelse i bilag VI, punkt 3.

3. Projektiværksætteren skal inden for en vejledende periode på tre måneder efter påbegyndelsen af tilladelsesprocessen i henhold til artikel 10, stk. 1, litra a), udarbejde og forelægge den kompetente myndighed et koncept for offentlighedens deltagelse efter det forløb, der er skitseret i den i stk. 1 omhandlede manual, og i overensstemmelse med de retningslinjer, der er opstillet i bilag VI. Den kompetente myndighed anmoder om ændringer eller godkender konceptet for offentlighedens deltagelse inden for tre måneder efter modtagelsen. I forbindelse hermed tager den kompetente myndighed enhver form for offentlig deltagelse og høring, som fandt sted forud for indledningen af tilladelsesprocessen, i betragtning, i det omfang denne offentlige deltagelse og høring opfylder kravene i nærværende artikel.
- I tilfælde af, at projektiværksætteren agter at foretage væsentlige ændringer af et godkendt koncept, underretter vedkommende den kompetente myndighed herom. Den kompetente myndighed kan i så fald anmode om modifikation.
4. Der gennemføres, hvis dette ikke allerede er fastsat i henhold til national ret efter de samme eller højere standarder, mindst én offentlig høring tilrettelagt af projektiværksætteren eller, hvis dette er fastsat i national ret, af den kompetente myndighed, før den endelige og fuldstændige ansøgning indgives til den kompetente myndighed, jf. artikel 10, stk. 1, litra a). Dette berører ikke en offentlig høring, som skal gennemføres efter indgivelsen af ansøgningen om tilladelse, jf. artikel 6, stk. 2, i direktiv 2011/92/EU. Den offentlige høring har til formål at informere de interesseparter, der er omhandlet i bilag VI, punkt 3, litra a), om projektet på et tidligt tidspunkt og bidrage til at fastslå den bedst egnede placering eller linjeføring, også med hensyn til **alle de virkninger, der er relevante i henhold til EU-ret og national ret []** for projektet og de relevante spørgsmål, der skal behandles i ansøgningen. Mindstekravene gældende for denne offentlige høring er præciseret i bilag VI, punkt 5. **Uden at dette berører proceduremæssige regler og gennemsigtighedsregler i medlemsstaterne** offentliggør projektiværksætteren på det websted, der er omhandlet i stk. 7 i nærværende artikel, en rapport, som forklarer, hvordan der er blevet taget hensyn til de udtalelser, der er fremsat under de offentlige høringer, ved at vise, hvilke ændringer der er foretaget med hensyn til projektets placering, linjeføring og udformning, eller ved at begrunde, hvorfor der ikke er taget hensyn til disse udtalelser.

Projektiværksætteren udarbejder en rapport, som sammenfatter resultaterne af aktiviteter i forbindelse med offentlighedens deltagelse forud for indgivelsen af ansøgningen, herunder de aktiviteter, der fandt sted inden indledningen af tilladelsesprocessen.

Projektiværksætteren indgiver rapporten, jf. stk. 1 og 2, sammen med ansøgningen til den kompetente myndighed. Der tages behørigt hensyn til disse resultater i den samlede afgørelse.

5. For grænseoverskridende projekter, der omfatter to eller flere medlemsstater, afholdes de offentlige høringer i henhold til stk. 4 i hver berørt medlemsstat inden for en periode på to måneder fra den dato, hvor den første offentlige høring begyndte.
6. For projekter, der i en eller flere tilstødende medlemsstater sandsynligvis får betydelige negative grænseoverskridende virkninger, på hvilke artikel 7 i direktiv 2011/92/EU og Espookonventionen finder anvendelse, stilles de relevante oplysninger til rådighed for den kompetente myndighed i de tilstødende medlemsstater. Den kompetente myndighed i de tilstødende medlemsstater meddeler, hvis det er hensigtsmæssigt i forbindelse med anmeldelsesprocessen, om den eller en anden berørt myndighed ønsker at deltage i de relevante offentlige høringsprocedurer.
7. Projektiværksætteren opretter og ajourfører regelmæssigt et websted med relevante oplysninger om projektet af fælles interesse, og dette websted skal være knyttet til Kommissionens websted og gennemsigtighedsplatformen, der er omtalt i artikel 22, og opfylde kravene i bilag VI, punkt 6. Kommercielt følsomme oplysninger skal behandles fortroligt.

Projektiværksættere skal desuden offentliggøre relevante oplysninger via andre passende informationskanaler, som offentligheden har fri adgang til.

Varighed og gennemførelse af tilladelsesprocessen

1. Tilladelsesprocessen opdeles i to procedurer:

- a) Proceduren før indgivelse af ansøgningen finder sted inden for en vejledende periode på to år og dækker perioden mellem datoen for starten af tilladelsesprocessen og datoen for den kompetente myndigheds accept af den indsendte ansøgning. **Medlemsstaterne kan fastsætte en kortere frist, hvis det anses for hensigtsmæssigt. I så fald må proceduren før indgivelse af ansøgningen ikke overskride den frist, som medlemsstaten har fastsat. Medlemsstaterne kan beslutte, at proceduren før indgivelse af ansøgningen er frivillig for mindre projekter.**

Proceduren før indgivelse af ansøgningen omfatter udarbejdelse af miljørapporter, som skal udarbejdes af projektiværksætterne efter behov, herunder klimatilpasningsdokumentationen.

Med henblik på at fastlægge startdatoen for tilladelsesprocessen anmelder projektiværksætterne skriftligt projektet til den kompetente myndighed i de berørte medlemsstater og medsender en rimeligt detaljeret beskrivelse af projektet. Senest tre måneder efter modtagelsen af denne anmeldelse skal den kompetente myndighed, eventuelt på vegne af andre berørte myndigheder, skriftligt anerkende eller, hvis den finder, at projektet ikke er modent nok til at påbegynde tilladelsesprocessen, skriftligt give afslag på anmeldelsen. I tilfælde af afslag skal den kompetente myndighed begrunde sin afgørelse, herunder på vegne af andre berørte myndigheder. Datoen for underskrift af den kompetente myndigheds anerkendelse af anmeldelsen gælder som startdatoen for tilladelsesprocessen. Er to eller flere medlemsstater involveret, er det datoen for den kompetente myndigheds accept af den sidste anmeldelse, der gælder som startdatoen for tilladelsesprocessen.

De kompetente myndigheder sikrer, at tilladelsesprocesserne fremskyndes i overensstemmelse med dette kapitel for hver kategori af projekt af fælles interesse. Med henblik herpå tilpasser de kompetente myndigheder deres krav til startdatoen for tilladelsesprocessen og datoen for accept af den indsendte ansøgning, så de passer til projekter [], der som følge af deres karakter, **omfang** eller **manglende krav til miljøvurdering i henhold til national ret** [] måtte kræve færre beføjelser og tilladelser for at være klar til realiseringsfasen og derfor ikke forudsætter proceduren før indgivelse af ansøgningen, **jf. artikel 9 og artikel 10, stk. 4.** []

- b) Den lovpligtige tilladelsesproces, som ikke må vare længere end et år og seks måneder, dækker perioden fra datoen for accept af den indsendte ansøgning, og indtil den kompetente myndighed træffer en samlet afgørelse. Medlemsstaterne kan fastsætte en kortere frist, hvis det anses for hensigtsmæssigt. **I så fald må tilladelsesprocessen ikke overskride den frist, som medlemsstaten har fastsat.**

2. Den kompetente myndighed sikrer, at den kombinerede varighed af de to procedurer i stk. 1 ikke overstiger tre år og seks måneder **eller en kortere frist, som medlemsstaten har fastsat.** Finder den kompetente myndighed imidlertid, at den ene eller begge de to procedurer i tilladelsesprocessen ikke vil blive færdiggjort inden fristens udløb, jf. stk. 1, kan den inden udløbet og fra sag til sag beslutte at forlænge den ene eller begge. **I princippet bør den kompetente myndighed forlænge fristen for det kombinerede forløb af begge procedurer med maksimalt ni måneder** [].

Når en frist forlænges [], underretter den kompetente myndighed den berørte gruppe og forelægger gruppen de foranstaltninger, der er truffet eller skal træffes med henblik på at færdiggøre tilladelsesprocessen med mindst mulig forsinkelse. Gruppen kan anmode den kompetente myndighed [] om regelmæssigt at aflægge rapport om de fremskridt, der er gjort i denne henseende.

3. De kompetente myndigheder tager hensyn til alle gennemførte undersøgelser og tilladelser eller beføjelser, der er udstedt for et givent projekt af fælles interesse, forud for påbegyndelse af tilladelsesprocessen i overensstemmelse med nærværende artikel under tilladelsesprocessen, og som ikke længere kræves, **så længe de betragtes som gyldige i henhold til national ret.**

4. I medlemsstater, hvor fastlæggelsen af en rute eller beliggenhed, der udelukkende foretages med henblik på et planlagt projekt, herunder planlægningen af specifikke korridorer for netinfrastruktur, ikke kan inkluderes i den proces, der fører frem til den samlede afgørelse, skal den tilsvarende afgørelse træffes inden for en separat periode på seks måneder med begyndelse fra datoen for iværksætterens indgivelse af den endelige og fuldstændige ansøgningsdokumentation.

I så fald forkortes den forlængelsesperiode, der er omhandlet i stk. 2, **tredje punktum**, til seks måneder, herunder for den procedure, der henvises til i dette stykke. **Forlængelsen af den frist, der er omhandlet i stk. 2, fjerde og femte punktum, kan også finde tilsvarende anvendelse, efter at den procedure, der er nævnt i dette stykke, er blevet gennemført.**

5. Proceduren før indgivelse af ansøgningen omfatter følgende trin:

- a) **Senest 12 måneder efter []** anmeldelsen, jf. stk. 1, litra a), fastlægger den kompetente myndighed, på grundlag af tjeklisten i bilag VI, punkt 1, litra e), i tæt samarbejde med de øvrige berørte myndigheder, og i hensigtsmæssigt omfang på grundlag af et forslag fra projektiværksætteren, omfanget af den dokumentation og detaljeringsgraden af de oplysninger, som projektiværksætteren skal indgive som en del af ansøgningen med henblik på en samlet afgørelse.
- b) Den kompetente myndighed udarbejder i tæt samarbejde med projektiværksætteren og andre berørte myndigheder og under hensyntagen til resultaterne af de aktiviteter, der gennemføres i medfør af litra a), en detaljeret tidsplan for tilladelsesprocessen, i overensstemmelse med retningslinjerne i bilag VI, punkt 2.

[]

- c) Ved modtagelse af sagsakterne til ansøgningsudkastet anmoder den kompetente myndighed om nødvendigt på egne vegne eller på vegne af andre berørte myndigheder projektiværksætteren om at indsende manglende oplysninger vedrørende de anmodede elementer, der er omhandlet i litra a). Senest tre måneder efter fremsendelsen af de manglende oplysninger skal den kompetente myndighed skriftligt **eller på en digital platform** acceptere behandlingen af ansøgningen. Anmodninger om yderligere oplysninger kan kun fremsættes, hvis de er begrundede i nye omstændigheder.
6. Projektiværksætteren sørger for ansøgningens fuldstændighed og fyldestgørende kvalitet og indhenter den kompetente myndigheds udtalelse om dette så tidligt som muligt i proceduren før indgivelse af ansøgningen. Projektiværksætteren samarbejder fuldt ud med den kompetente myndighed med sigte på at overholde frister [].
- []
7. De i denne artikel fastsatte frister berører ikke de forpligtelser, der følger af international ret og EU-retten, og heller ikke de administrative appelprocedurer og retslige afhjælpningsmuligheder ved domstole.

KAPITEL IV

PLANLÆGNING AF INFRASTRUKTUR PÅ TVÆRS AF SEKTORER

Artikel 11

Cost-benefit-analyser for energisystemet som helhed

1. Senest den [16. november 2022] offentliggør og forelægger det europæiske net af transmissionssystemoperatører (ENTSO) for elektricitet og ENTSO'en for gas medlemsstaterne, Kommissionen og agenturet deres respektive **udkast** til metoder, herunder vedrørende net- og markedsmodellering, for en harmoniseret cost-benefit-analyse af energisystemet som helhed på EU-plan af projekter af fælles interesse **og projekter af gensidig interesse**, der er omfattet af kategorierne i bilag II, punkt 1, litra a), [] c) og e), og punkt 3. []

Disse metoder anvendes til udarbejdelsen af hver efterfølgende tiårige netudviklingsplan, der udarbejdes af ENTSO'en for elektricitet og ENTSO'en for gas i henhold til artikel 8 i henholdsvis forordning (EF) nr. 715/2009 og artikel 30 i forordning (EU) 2019/943. Metoderne udarbejdes i overensstemmelse med principperne i bilag V og skal stemme overens med de regler og indikatorer, der er opstillet i bilag IV. **De ændres efter forelæggelse af modellen for energimarkeder og net, som er omhandlet i stk. 8.**

Inden de fremsender deres respektive metoder, skal ENTSO'en for elektricitet og ENTSO'en for gas gennemføre en omfattende høringsproces, der som minimum inddrager de organisationer, som repræsenterer alle relevante interesseparter, herunder enheden for distributionssystemoperatører i Unionen ("EU DSO-enhed") [] og, hvis det skønnes hensigtsmæssigt, nationale regulerende myndigheder og andre nationale myndigheder.

2. Senest tre måneder efter datoen for modtagelse af metoderne sammen med de indkomne bidrag i forbindelse med høringen og en rapport over, hvordan der er taget hensyn hertil, afgiver agenturet udtalelse til ENTSO'en for elektricitet og ENTSO'en for gas, medlemsstaterne og Kommissionen og offentliggør den på Agenturets websted.
3. **Senest tre måneder efter modtagelse af metoderne kan medlemsstaterne afgive deres udtalelser til ENTSO'en for elektricitet og ENTSO'en for gas og Kommissionen. [] For at lette høringen af medlemsstaterne kan Kommissionen arrangere særlige møder i grupperne for at drøfte udkastet til metoder.**

[]

4. Senest tre måneder efter datoen for modtagelsen af **agenturets og medlemsstaternes udtalelser, jf. stk. 2 og 3, []** tilpasser ENTSO'en for elektricitet og ENTSO'en for gas deres respektive metoder under behørig hensyntagen til **udtalelserne fra agenturet og medlemsstaterne []** og forelægger dem for Kommissionen til **endelig** godkendelse. [] **Kommissionen træffer afgørelse senest tre måneder fra datoen for forelæggelsen fra ENTSO'en for elektricitet og ENTSO'en for gas.**

[]

5. Senest to uger efter **Kommissionens** [] godkendelse, jf. stk. [] 4, offentliggør ENTSO'en for elektricitet og ENTSO'en for gas deres respektive metoder på deres websteder. De offentliggør de tilhørende inputdatasæt og andre relevante net-, laststrøms- og markedsdata i en tilstrækkelig nøjagtig form [], **som er underlagt restriktioner** i henhold til national ret og relevante aftaler om fortrolighed. **Kommissionen og agenturet påser, at de selv og enhver part, der udfører et analytisk arbejde for dem på grundlag af disse data, behandler dataene fortroligt.**
6. Metoderne ajourføres [] jævnligt i overensstemmelse med proceduren i stk. 1-[]4. Agenturet kan på eget initiativ eller på behørigt begrundet anmodning fra nationale regulerende myndigheder eller interesseparter anmode om sådanne ajourføringer og forbedringer **og formidle dem til Kommissionen** med behørig begrundelse og inden for en rimelig frist efter formelt at have hørt de organisationer, der repræsenterer alle relevante interesseparter, og Kommissionen. Agenturet offentliggør de anmodninger fra nationale regulerende myndigheder eller interesseparter og alle de relevante ikkekommercielle, følsomme dokumenter, der foranlediger en anmodning fra agenturet om en opdatering eller forbedring.
7. **For projekter af fælles interesse, der er omfattet af kategorierne i bilag II, punkt 1, litra b) og d), og punkt 2, 4 og 5, udarbejdes der metoder til en harmoniseret cost-benefit-analyse af energisystemet som helhed på EU-plan. Europa-Kommissionen overdrager ansvarsområderne for udviklingen af metoder, som skal være forenelige med de metoder, som ENTSO'en for elektricitet og ENTSO'en for gas har udviklet, med hensyn til værdiansatte fordele og omkostninger. Agenturet fremmer med støtte fra de nationale regulerende myndigheder overensstemmelsen mellem disse metoder og de metoder, som ENTSO'en for elektricitet og ENTSO'en for gas har udarbejdet. Metoderne udvikles på en gennemsigtig måde, herunder gennem omfattende høring af medlemsstaterne og alle relevante interesseparter.**

8. Agenturet opstiller og offentliggør hvert [] **andet** år et sæt indikatorer og tilhørende referenceværdier til sammenligning af investeringsomkostninger pr. enhed for sammenlignelige projekter under de infrastruktur kategorier, der indgår i bilag II, punkt 1, **2** og 3. Disse referenceværdier kan anvendes af ENTSO'en for elektricitet og ENTSO'en for gas til de cost-benefit-analyser, der foretages for de efterfølgende tiårige EU-dækkende netudviklingsplaner. De første sådanne indikatorer offentliggøres senest den [1. november 2022], **i det omfang der foreligger data til beregning af solide indikatorer og værdier. Der udvikles og offentliggøres indikatorer for de andre kategorier i bilag II senest den [1. november 2024]. Regulerede infrastrukturerejere, systemoperatører og tredjepartsiværksættere forpligtes til at forelægge de begærede data for de nationale regulerende myndigheder og agenturet.**
9. Senest den [31. december **2024**] forelægger ENTSO'en for elektricitet og ENTSO'en for gas i fællesskab Kommissionen og agenturet en sammenhængende og forbundet model for energimarkeder og net, som både omfatter el-, gas- [] og brinttransmissionsinfrastruktur såvel som oplagring [] og LNG-anlæg, og som dækker de udpegede prioriterede energiinfrastrukturkorridorer og -områder og er udarbejdet i overensstemmelse med principperne i bilag V.
10. Den sammenhængende og forbundne model i stk. [] **8** dækker som minimum de respektive sektors sammenkoblinger på alle trin i infrastrukturplanlægningen, særlig scenarier, **teknologier og rumlig opløsning**, identifikation af infrastruktur mangler, navnlig med hensyn til grænseoverskridende kapacitet, og projektevaluering.
11. Efter Kommissionens godkendelse af den sammenhængende og forbundne model i stk. [] **8** i henhold til proceduren i stk. 1-[] **4** inkluderes modellen i metoderne, som omhandlet i stk. 1.
12. **Den forbundne model ajourføres hvert fjerde år fra godkendelsen, jf. stk. 10, i overensstemmelse med den procedure, der er beskrevet i stk. 8-10.**

Scenarier for de tiårige netudviklingsplaner

1. Senest den [31. juli 2022] offentliggør agenturet efter at have gennemført en omfattende høringsproces, der inddrager Kommissionen, **medlemsstaterne** og som minimum de organisationer, som repræsenterer alle relevante interesseparter, herunder ENTSO'en for elektricitet, ENTSO'en for gas og EU DSO-enheden, [] overordnede retningslinjer for de fælles scenarier, der skal udvikles af ENTSO'en for elektricitet og ENTSO'en for gas. Disse retningslinjer ajourføres regelmæssigt efter behov **og fastlægger kriterier for en gennemsigtig, ikkediskriminerende og solid udarbejdelse af scenarier under hensyntagen til bedste praksis inden for vurdering af infrastruktur.**

Retningslinjerne skal **også tage hensyn til prioriteterne for integration af energisystemet, []** princippet om energieffektivitet først og sikre, at de tilgrundliggende scenarier for ENTSO'en for elektricitet og ENTSO'en for gas er fuldt ud i tråd med **Unionens klima- og energimål for 2030 og målet om klimaneutralitet senest i 2050 []** og tager Kommissionens seneste foreliggende scenarier **i betragtning for at opfylde disse mål samt, hvis det er relevant, de nationale energi- og klimaplaner.**

2. ENTSO'en for elektricitet og ENTSO'en for gas følger agenturets overordnede retningslinjer i forbindelse med udarbejdelse af fælles scenarier, der skal anvendes til de tiårige EU-dækkende netudviklingsplaner.
3. ENTSO'en for elektricitet og ENTSO'en for gas opfordrer de organisationer, som repræsenterer alle relevante interesseparter, herunder EU DSO-enheden [], til at deltage i udarbejdelsen af scenarier.
4. ENTSO'en for elektricitet og ENTSO'en for gas offentliggør og forelægger agenturet, **medlemsstaterne** og Kommissionen udkastet til rapporten om fælles scenarier med henblik på deres udtalelse.

5. Senest tre måneder efter datoen for modtagelse af udkastet til rapporten om fælles scenarier sammen med de modtagne bidrag i forbindelse med høringen og en rapport over, hvordan der er taget hensyn hertil, forelægger agenturet ENTSO'en for elektricitet, ENTSO'en for gas, **medlemsstaterne** og Kommissionen sin udtalelse, **herunder anbefalede ændringer**.
6. Kommissionen forelægger ENTSO'en for elektricitet og ENTSO'en for gas sin udtalelse under behørig hensyntagen til agenturets **og medlemsstaternes** udtalelse [].
Elektricitetskoordinationsgruppen og Gaskoordinationsgruppen kan undersøge udkastet til fælles scenarier.
7. [] ENTSO'en for elektricitet og ENTSO'en for gas tilpasser deres rapport om fælles scenarier under behørig hensyntagen til agenturets og medlemsstaternes udtalelse og sender den ajourførte rapport til Kommissionen til godkendelse.
8. Senest to uger efter Kommissionens godkendelse af rapporten om fælles scenarier, jf. stk. 7, offentliggør ENTSO'en for elektricitet og ENTSO'en for gas deres rapport om fælles scenarier på deres websteder. De offentliggør de tilhørende input- og outputdata i en form, der er tilstrækkelig **klar og nøjagtig til, at en tredjepart kan gengive resultaterne**, under behørig hensyntagen til national ret og relevante aftaler om fortrolighed **samt følsomme oplysninger**.

Artikel 13

Konstatering af infrastrukturmangler

1. Hvert andet år offentliggør ENTSO'en for elektricitet og ENTSO'en for gas [] rapporter vedrørende infrastrukturmangler inden for rammerne af de tiårige EU-dækkende netudviklingsplaner.

ENTSO'en for elektricitet og ENTSO'en for gas **bygger** i forbindelse med vurderingen af infrastrukturhuller **deres analyse på alle de scenarier, der er opstillet i henhold til artikel 12**, gennemfører princippet om energieffektivitet først og prioriterer alle relevante [] løsninger, **der ikke kræver ny infrastruktur**. Når der overvejes nye **infrastrukturløsninger, skal alle relevante omkostninger, herunder til netforstærkning, tages i betragtning i forbindelse med vurderingen af infrastrukturmangler.**

Forud for [] **offentliggørelsen** af deres respektive rapporter gennemfører ENTSO'en for elektricitet og ENTSO'en for gas en omfattende høringsproces, der inddrager alle relevante interesseparter, herunder EU DSO-enheden, [] og alle repræsentanter fra de medlemsstater, der er en del af de prioriterede korridorer, jf. bilag I.

2. ENTSO'en for elektricitet og ENTSO'en for gas forelægger agenturet og Kommissionen **samt medlemsstaterne** deres respektive udkast til rapporten om infrastrukturhuller med henblik på deres udtalelse.
3. Senest tre måneder efter modtagelse af rapporten om infrastrukturhuller sammen med de modtagne bidrag i forbindelse med høringen og en rapport over, hvordan der er taget hensyn hertil, forelægger agenturet sin udtalelse for ENTSO'en for elektricitet eller ENTSO'en for gas og Kommissionen **og medlemsstaterne**.
4. Under hensyntagen til agenturets udtalelse, jf. stk. 3, udarbejder og forelægger Kommissionen **sammen med medlemsstaterne** sin udtalelse for ENTSO'en for elektricitet eller ENTSO'en for gas.
5. ENTSO'en for elektricitet og ENTSO'en for gas tilpasser deres rapporter om infrastrukturhuller under behørig hensyntagen til agenturets udtalelse og i overensstemmelse med Kommissionens **og medlemsstaternes** udtalelse inden offentliggørelsen af de endelige rapporter om infrastrukturhuller.

KAPITEL V

OFFSHORENET FOR INTEGRATION AF ENERGI FRA VEDVARENDE KILDER

Artikel 14

Planlægning af offshoren

1. Senest den [31. juli 2022] aftaler medlemsstaterne [], med støtte fra Kommissionen, inden for deres prioriterede offshorenetskorrider, jf. bilag I, punkt 2, under hensyntagen til særtræk og udviklingen i hver region, at samarbejde om [] offshoreproduktion af vedvarende energi, der skal anlægges inden for hvert havområde senest i 2050, med mellemliggende skridt i 2030 og 2040, på baggrund af deres nationale energi- og klimaplaner og potentialet inden for vedvarende energi produceret offshore i hvert havområde. []

Denne **ikkebindende** aftale indgås skriftligt for hvert havområde, der er forbundet med **medlemsstatens område** []. **Kommissionen vil yde vejledning om dette arbejde i de regionale grupper. Den ikkebindende aftale berører ikke medlemsstaternes ret til at gennemføre projekter på deres søterritorium og i deres eksklusive økonomiske zone.**

2. Senest den [31. juli 2023] **lader** ENTSO'en for elektricitet, med inddragelse af de relevante TSO'er, de nationale regulerende myndigheder, **de nationale kompetente myndigheder på medlemsstatsniveau** og Kommissionen, og i overensstemmelse med aftalen, jf. stk. 1, **integrerede offshoren** og **forstærkninger indgå i den tiårige EU-dækkende netudviklingsplan (TYNDP) under hensyntagen til miljøbeskyttelse og andre former for havudnyttelse.** []
3. **De integrerede offshoren** og **forstærkninger i TYNDP skal sikre sammenhængende udvikling inden for planlægning af onshore og offshoren.**

4. [] Hvis der ikke er nogen TSO i en medlemsstat, finder henvisninger til TSO'er i denne artikel tilsvarende anvendelse på DSO'er.

[]

[]

Artikel 15

Grænseoverskridende omkostningsdeling for offshorenets vedvarende energi

1. [Senest den 1. januar 2024] udarbejder Kommissionen sammen med medlemsstaterne og relevante TSO'er og nationale regulerende myndigheder principper for en specifik cost-benefit- og omkostningsdelingsmetode for etablering af den integrerede offshorenetsudvikling [], jf. artikel 14, stk. 2, [] som en del af retningslinjerne[, jf. artikel 16, stk. 10], **uden at det berører anvendelsen af artikel 19 i forordning (EU) 2019/943.** []
2. [Senest den 1. januar 2025] [] forelægger ENTSO'en for elektricitet, med inddragelse af de relevante TSO'er, de nationale regulerende myndigheder og [] Kommissionen, resultaterne af de anvendte **cost-benefit- og omkostningsdelingsmetoder** på de prioriterede offshorenetskorridorer.
3. [Senest den 1. juli 2024 og derefter hvert andet år] [] ajourfører [] medlemsstaterne deres skriftlige aftale, jf. artikel 14, stk. 1, på grundlag af den opdaterede fælles fastlagte [] offshoreproduktion af vedvarende energi, der skal anlægges inden for hvert havområde inden 2050, med mellemliggende skridt i 2030 og 2040 [].
4. [] Efter ajourføring af de skriftlige aftaler, jf. stk. 3, for hvert havområde ajourfører ENTSO'en for elektricitet [] **den næste europæiske TYNDP** [], jf. artikel 14, stk. 2 [].
5. Hvis der ikke er nogen TSO i en medlemsstat, finder henvisninger til TSO'er i denne artikel tilsvarende anvendelse på DSO'er.

KAPITEL VI

REGULERINGSMÆSSIG RAMME

Artikel 16

Fremme af investeringer med grænseoverskridende virkninger

1. De effektivt afholdte investeringsomkostninger, der ekskluderer vedligeholdelsesomkostninger, i forbindelse med et projekt af fælles interesse, som er omfattet af kategorierne i bilag II, punkt 1, litra a), b), c) og e), og projekter af fælles interesse, der er omfattet af kategorien i bilag II, punkt 3, hvis de er omfattet af de nationale regulerende myndigheders kompetence **i hver af de berørte medlemsstater**, afholdes af de relevante TSO'er eller af transmissionsinfrastrukturens projektiværksættere i de medlemsstater, som projektet giver en positiv nettovirkning og betales af netbrugerne gennem tariffene for netadgang i disse medlemsstater, for så vidt de ikke er dækket af overbelastningsafgifter eller øvrige afgifter.
2. For et projekt af fælles interesse, der er omfattet af kategorierne i bilag II, punkt 1, litra a), b), c) og e), finder bestemmelserne i denne artikel anvendelse, hvis mindst én projektiværksætter anmoder de relevante nationale myndigheder om at anvende disse på projektets omkostninger.

[]

Projekter, der er omfattet af kategorien i bilag II, punkt 1, litra **d**), og punkt 2 kan benytte sig af bestemmelserne i denne artikel, hvis mindst én projektiværksætter anmoder de relevante nationale myndigheder om at anvende denne.

Har projektet flere projektiværksættere, anmoder den relevante nationale regulerende myndighed straks alle projektiværksættere om at indsende den fælles investeringsanmodning i henhold til stk. 3.

3. For et projekt af fælles interesse, som stk. 1 finder anvendelse på, holder projektivrærksætterne alle berørte nationale regulerende myndigheder regelmæssigt underrettet, mindst én gang om året og indtil projektet er taget i brug, om projektets forløb og fastlæggelsen af de dermed forbundne omkostninger og virkninger.

Så snart et projekt af fælles interesse har nået en tilstrækkelig modenhedsgrad og forventes at være klar til påbegyndelse af anlægsfasen inden for de næste 36 måneder, indsender projektivrærksætterne efter at have hørt TSO'erne fra de medlemsstater, som projektet giver en betydelig positiv nettovirkning, en investeringsanmodning. Denne investeringsanmodning omfatter en anmodning om en grænseoverskridende omkostningsfordeling og skal forelægges alle berørte nationale regulerende myndigheder, ledsaget af følgende:

- a) en ajourført projektspecifik cost-benefit-analyse, der er i overensstemmelse med de metoder, der er udarbejdet i henhold til artikel 11, og som tager fordele uden for de medlemsstaters grænser, på hvis område projektet er placeret, **i betragtning ved [] mindst at tage hensyn til [] de fælles scenarier for netudviklingsplanlægning i artikel 12 []**
- b) en forretningsplan, som evaluerer projektets finansielle bæredygtighed, herunder den valgte finansieringsløsning, og, for et projekt af fælles interesse omfattet af kategorien i bilag II, punkt 3, resultaterne af en markedsanalyse
- c) hvis projektivrærksætterne er enige, et begrundet forslag til en grænseoverskridende omkostningsfordeling.

Er der flere projektivrærksættere, som fremmer et projekt, indgives deres investeringsanmodning i fællesskab.

De nationale regulerende myndigheder fremsender straks efter modtagelsen en kopi af hver investeringsanmodning til agenturet til orientering.

De nationale regulerende myndigheder og agenturet behandler kommercielt følsomme oplysninger fortroligt.

4. Senest seks måneder efter den dato, på hvilken den sidste investeringsanmodning blev modtaget af de relevante nationale regulerende myndigheder, træffer de pågældende nationale regulerende myndigheder efter høring af projektiværksætterne fælles koordinerede afgørelser om fordelingen af de **effektivt afholdte** investeringsomkostninger, der skal afholdes af hver systemoperatør for projektet, og om indregning heraf i tarifferne, **eller om afslag på investeringsanmodningen eller en del af projektet, hvis det i den fælles analyse af de nationale regulerende myndigheder konkluderes, at projektet eller en del af dette ikke sikrer en betydelig nettofordel på EU-plan.** De nationale regulerende myndigheder indregner [] de **relevante** effektivt afholdte investeringsomkostninger i tarifferne i overensstemmelse med fordelingen af de investeringsomkostninger, der skal afholdes af hver systemoperatør for projektet. [] Når de nationale regulerende myndigheder fordeler omkostninger, tager de hensyn til følgende faktiske eller skønnede:

- a) overbelastningsafgifter eller øvrige afgifter
- b) indtægter, der stammer fra den kompensationsordning mellem TSO'erne, der er fastsat i artikel 49 i forordning (EU) 2019/943.

Ved afgørelsen om grænseoverskridende omkostningsfordeling tages der hensyn til de økonomiske, sociale og miljømæssige omkostninger og fordele ved projekterne i de berørte medlemsstater og eventuelle behov for finansiel støtte.

Ved afgørelsen om grænseoverskridende omkostningsfordeling søger de relevante nationale regulerende myndigheder i samråd med de berørte TSO'er at opnå en fælles overenskomst, der er baseret på, men ikke begrænset til de i stk. 3, litra a) og b), specificerede oplysninger. Deres vurdering skal **omfatte alle relevante scenarier udarbejdet i henhold til artikel 12 og andre scenarier for nedudviklingsplanlægning [] og muliggøre en solid analyse af, hvor meget projektet af fælles interesse bidrager til EU's energipolitiske mål om dekarbonisering, markedsintegration, konkurrence, bæredygtighed og forsyningssikkerhed [].**

Modvirker et projekt af fælles interesse negative eksternaliteter, såsom "loop flows", og gennemføres dette projekt af fælles interesse i den medlemsstat, hvor den negative eksternalitet har sin oprindelse, betragtes en sådan modvirkning ikke som en grænseoverskridende fordel og danner derfor ikke grundlag for at fordele omkostninger til TSO'en i de medlemsstater, der er berørt af disse negative eksternaliteter.

5. De nationale regulerende myndigheder skal, på basis af den i stk. 4 i denne artikel omtalte grænseoverskridende omkostningsfordeling tage hensyn til de faktiske omkostninger, som en TSO eller andre projektiværksættere påføres som følge af investeringerne, når den fastsætter eller godkender tariffer i overensstemmelse med artikel 59, stk. 1, litra a), i direktiv (EU) 2019/944 og artikel 41, stk. 1, litra a), i direktiv 2009/73/EF, i det omfang disse omkostninger svarer til omkostningerne hos en effektiv og strukturelt sammenlignelig operatør.

De nationale regulerende myndigheder meddeler straks agenturet afgørelsen om omkostningsfordeling sammen med alle relevante oplysninger vedrørende afgørelsen. Oplysningerne skal navnlig omfatte en detaljeret redegørelse for, på hvilket grundlag omkostningerne blev fordelt mellem medlemsstaterne, herunder f.eks.:

- a) en evaluering af de identificerede virkninger, herunder vedrørende nettatariffer, for hver af de berørte medlemsstater
- b) en evaluering af den forretningsplan, der er omhandlet i stk. 3, litra b)
- c) regionale eller EU-dækkende positive eksternaliteter, såsom forsyningssikkerhed, systemfleksibilitet, [] **solidaritet** eller innovation, som projektet vil medføre
- d) resultatet af høringen af de berørte projektiværksættere.

Omkostningsfordelingsafgørelsen offentliggøres.

6. De berørte nationale regulerende myndigheder underretter straks agenturet, hvis de ikke er nået til enighed om investeringsanmodningen inden seks måneder efter den dato, hvor anmodningen blev modtaget af den sidste af de berørte nationale regulerende myndigheder.

I det tilfælde eller efter **fælles** anmodning fra [] de relevante nationale regulerende myndigheder er det agenturet, som inden tre måneder regnet fra datoen for forelæggelsen for agenturet, træffer afgørelsen om investeringsanmodningen, herunder også den grænseoverskridende omkostningsfordeling, der er omhandlet i stk. 3 [].

Agenturet skal, inden det træffer en sådan afgørelse, rådføre sig med de berørte nationale regulerende myndigheder og projektiværksætterne. Den i andet afsnit omhandlede periode på tre måneder kan forlænges med yderligere to måneder, hvis agenturet ønsker at indhente supplerende oplysninger. Denne efterfølgende periode løber fra dagen efter modtagelsen af de fuldstændige oplysninger.

- (1) Agenturets vurdering skal **omfatte alle relevante scenarier udarbejdet i henhold til artikel 12 og andre scenarier for nedudviklingsplanlægning [] og muliggøre en solid analyse af, hvor meget projektet af fælles interesse bidrager til EU's energipolitiske mål om dekarbonisering, markedsintegration, konkurrence, bæredygtighed og forsyningssikkerhed []**.

Agenturet overlader måden, hvorpå investeringsomkostningerne indregnes i tariffene i overensstemmelse med den foreskrevne grænseoverskridende omkostningsfordeling, til de relevante nationale myndigheder på tidspunktet for gennemførelse af afgørelsen i henhold til national ret.

Afgørelsen om investeringsanmodningen, herunder den grænseoverskridende omkostningsfordeling offentliggøres. Artikel 25, stk. 3, artikel 28 og 29 i forordning (EU) 2019/942 anvendes.

7. Agenturet fremsender straks en kopi af alle omkostningsfordelingsafgørelser sammen med alle relevante oplysninger vedrørende hver enkelt afgørelse til Kommissionen. Oplysningerne kan fremsendes i sammenfattet form. Kommissionen behandler forretningsmæssigt følsomme oplysninger fortroligt.

8. Denne omkostningsfordelingsafgørelse berører ikke TSO'ers ret til at anvende og nationale regulerende myndigheders ret til at godkende afgifter for netadgang i overensstemmelse med artikel 6 i direktiv (EU) 2019/944, artikel 32 i direktiv 2009/73/EF, artikel 18, stk. 1, og artikel 18, stk. 3 til 6, i forordning (EU) 2019/943, og artikel 13 i forordning (EF) nr. 715/2009.
9. Denne artikel finder ikke anvendelse på projekter af fælles interesse, der har fået:
- a) en undtagelse fra artikel 32, 33 og 34 og artikel 41, stk. 6, 8 og 10, i direktiv 2009/73/EF i henhold til artikel 36 i direktiv 2009/73/EF
 - b) en undtagelse fra artikel 19, stk. 2 og 3, i forordning (EU) 2019/943 eller en undtagelse fra artikel 6, artikel 59, stk. 7, og artikel 60, stk. 1, i direktiv (EU) 2019/944 i henhold til artikel 63 i forordning (EU) 2019/943
 - c) en undtagelse fra adskillelse eller fra regler for tredjepartsadgang i henhold til artikel 64 i forordning (EU) 2019/943 og artikel 66 i direktiv (EU) 2019/944 eller
 - d) en undtagelse i henhold til artikel 17 i forordning (EF) nr. 714/2009.
10. Senest [den 31. december 2022] vedtager [] **agenturet en henstilling om fastlæggelse af bedste praksis for behandling af investeringsanmodninger for projekter af fælles interesse. Henstillingen ajourføres regelmæssigt efter behov og for at sikre overensstemmelse med principperne [] om [] grænseoverskridende omkostningsdeling for offshoren et for vedvarende energi, jf. artikel 15, stk. 1. [] Ved vedtagelse eller ændring af henstillingen gennemfører agenturet en omfattende høringsproces med deltagelse af alle relevante [] interesseparter. []**
11. **Projekter af gensidig interesse ligestilles med projekter af fælles interesse og er omfattet af afgørelser om grænseoverskridende omkostningsfordeling.**
12. **Hvis der ikke er nogen TSO i en medlemsstat, finder henvisninger til TSO'er i denne artikel tilsvarende anvendelse på DSO'er.**

Artikel 17

Reguleringsmæssige incitamenter

- 1. Pådrager en projektiværksætter sig større risici i forbindelse med udvikling, anlæg, drift eller vedligeholdelse af et projekt af fælles interesse, der er omfattet af de nationale regulerende myndigheders kompetence, i forhold til de risici, som normalt forekommer i forbindelse med et sammenligneligt infrastrukturprojekt, kan medlemsstaterne og de nationale regulerende myndigheder sikre, at der gives passende incitamenter i forbindelse med projektet i overensstemmelse med artikel 58, litra f), i direktiv (EU) 2019/944, artikel 41, stk. 8, i direktiv 2009/73/EF, artikel 18, stk. 1, og stk. 3-6, i forordning (EU) 2019/943 og artikel 13 i forordning (EF) nr. 715/2009.**

Første afsnit finder ikke anvendelse, hvis projektet af fælles interesse har fået:

- a) en undtagelse fra artikel 32, 33 og 34 og artikel 41, stk. 6, 8 og 10, i direktiv 2009/73/EF i henhold til artikel 36 i direktiv 2009/73/EF**
- b) en undtagelse fra artikel 19, stk. 2 og 3, i forordning (EU) 2019/943 eller en undtagelse fra artikel 6, artikel 59, stk. 7, og artikel 60, stk. 1, i direktiv (EU) 2019/944 i henhold til artikel 63 i forordning (EU) 2019/943**
- c) en undtagelse i henhold til artikel 36 i direktiv 2009/73/EF**
- d) en undtagelse i henhold til artikel 17 i forordning (EF) nr. 714/2009.**

2. I tilfælde af en afgørelse om at give de i stk. 1 omhandlede incitamenter tager de nationale regulerende myndigheder hensyn til resultaterne af cost-benefit-analysen på grundlag af de metoder, der er udarbejdet i henhold til artikel 11, og navnlig projektets regionale eller EU-dækkende positive eksternaliteter. De nationale regulerende myndigheder skal desuden analysere de særlige risici, som projektiværksætterne pådrager sig, de iværksatte risikobegrænsende foranstaltninger og begrundelsen for denne risikoprofil i lyset af projektets positive nettovirkning, når det sammenlignes med mindre risikofyldte alternativer. Støtteberettigede risici omfatter navnlig risici knyttet til nye transmissionsteknologier, både på land og offshore, risici vedrørende underdækning af omkostninger og udviklingsrisici.
3. Det incitament, der tildeles ved afgørelsen, tager hensyn til risikoens specifikke karakter og kan bl.a. omfatte:
 - a) reglerne for foregribende investeringer
 - b) reglerne for anerkendelse af effektivt afholdte omkostninger, der påløber før projektets ibrugtagning
 - c) reglerne om at give yderligere forrentning af den investerede kapital til projektet
 - d) enhver anden foranstaltning, der anses for nødvendig og hensigtsmæssig.
4. Senest den [31. juli 2022] forelægger hver national regulerende myndighed agenturet sine metoder og de kriterier, der er anvendt ved evalueringen af investeringer i energiinfrastrukturprojekter og de større risici i forbindelse med dem, ajourført i forhold til den seneste lovgivningsmæssige, politiske, teknologiske og markedsudvikling. Disse metoder og kriterier imødegår også udtrykkeligt de specifikke risici i forbindelse med offshorenet til vedvarende energi, som omhandlet i bilag II, punkt 1, litra e), og i forbindelse med projekter, hvor væsentlige driftsomkostninger er afholdt, selv om kapitaludgifterne er lave.

5. Senest den [31. december 2022] bistår agenturet under behørig hensyntagen til de oplysninger, der er modtaget i henhold til stk. 4 i nærværende artikel, med at udveksle god praksis og fremsætter henstillinger i overensstemmelse med artikel 6 i forordning (EU) 2019/942 vedrørende:
- a) de i stk. 1 omhandlede incitamenter på grundlag af en benchmarking af de nationale regulerende myndigheders bedste praksis
 - b) fælles metoder til at vurdere de større risici i forbindelse med investeringer i energiinfrastrukturprojekter.
6. Senest den [31. marts 2023] offentliggør hver national regulerende myndighed sine metoder og de kriterier, der er anvendt ved evalueringen af investeringer i energiinfrastrukturprojekter og de større risici i forbindelse med dem.
7. Såfremt de i stk. 5 og 6 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre rettidig gennemførelse af projekter af fælles interesse, kan Kommissionen udstede retningslinjer vedrørende de i denne artikel omtalte incitamenter.

KAPITEL VII

FINANSIERING

Artikel 18

Projekter, som er berettiget til finansiel støtte fra Unionen i henhold til forordning (EU)...

[om en Connecting Europe-facilitet som foreslået i COM(2018) 438]

1. Projekter af fælles interesse, der er omfattet af kategorierne i **artikel 25** og bilag II, kan komme i betragtning til finansiel støtte fra Unionen i form af tilskud til undersøgelser og finansielle instrumenter.
2. Projekter af fælles interesse, der er omfattet af kategorierne i **artikel 25** og i bilag II, punkt 1, litra a), b), c) og e), og punkt 3, [] kan også komme i betragtning til finansiel støtte fra Unionen i form af tilskud til anlægsarbejder, hvis de opfylder samtlige følgende kriterier:
 - a) den projektspecifikke cost-benefit-analyse i henhold til artikel 16, stk. 3, litra a), dokumenterer tilstedeværelsen af betydelige positive eksternaliteter, såsom [] forsyningssikkerhed, systemfleksibilitet [] **solidaritet** eller innovation
 - b) projektet har modtaget en afgørelse om grænseoverskridende omkostningsfordeling i henhold til artikel 16, eller for projekter af fælles interessen, der er omfattet af kategorien i bilag II, punkt 3, hvis de ikke falder ind under de nationale regulerende myndigheders kompetence, og som derfor ikke modtager en afgørelse om grænseoverskridende omkostningsfordeling, skal projektet have til formål at tilvejebringe tjenester på tværs af grænserne, teknologisk innovation og sikkerhed i netdriften på tværs af grænserne

[]

c) projektet kan ikke finansieres af markedet eller gennem den reguleringsmæssige ramme ifølge forretningsplanen og andre vurderinger, som navnlig er foretaget af mulige investorer eller kreditorer eller af den nationale regulerende myndighed. I tilfælde af en afgørelse om incitamenter og begrundelsen herfor, jf. artikel 17, stk. 2, tages der hensyn til begrundelsen ved vurderingen af projektets behov for finansiel støtte fra Unionen.

3. Projekter af fælles interesse, der gennemføres i overensstemmelse med procedurerne i artikel 5, stk. 7, litra d), er også berettiget til finansiel støtte fra Unionen i form af tilskud til anlægsarbejder, hvis de opfylder kriterierne i denne artikels stk. 2.
4. Projekter af fælles interesse, der er omfattet af kategorierne i bilag II, punkt 1, litra d), punkt 2 og punkt 5, er også berettiget til finansiel støtte fra Unionen i form af tilskud til anlægsarbejder, hvis de berørte projektiværksættere **i en evaluering gennemført af den relevante nationale myndighed eller den nationale regulerende myndighed**, hvor dette er relevant, klart kan påvise projekternes betydelige positive eksternaliteter, såsom [] forsyningssikkerhed, systemfleksibilitet, [] **solidaritet** eller innovation, og deres manglende kommercielle bæredygtighed i henhold til cost-benefit-analysen, forretningsplanen og andre vurderinger, som navnlig er foretaget af mulige investorer eller kreditorer eller, hvis dette er relevant, af en national regulerende myndighed.
5. **Projekter af fælles interesse i ømråder er, hvis de på grundlag af cost-benefit-analysen støtter innovative og andre løsninger, der involverer mindst to medlemsstater, også berettiget til finansiel støtte fra Unionen i form af tilskud til anlægsarbejder, hvor de berørte projektiværksættere i en evaluering foretaget af de nationale regulerende myndigheder klart kan påvise: projekternes betydelige positive eksternaliteter, såsom faktiske bidrag til forsyningssikkerhed, systemfleksibilitet eller innovation, og deres manglende kommercielle bæredygtighed i henhold til cost-benefit-analysen, forretningsplanen og andre vurderinger, som navnlig er foretaget af mulige investorer eller kreditorer.**

6. Projekter af gensidig interesse ligestilles med projekter af fælles interesse og er berettiget til finansiel støtte fra Unionen **også i form af tilskud til anlægsarbejder, hvis de opfylder kriterierne i stk. 2, og projektet bidrager til Unionens energi- og klimamål.**

Artikel 19

Vejledning vedrørende kriterier for tildeling af finansiel støtte fra Unionen

De i artikel 4, stk. 3, anførte specifikke kriterier og de i artikel 4, stk. 5, anførte parametre finder også anvendelse på fastsættelsen af kriterier for tildeling af finansiel støtte fra Unionen i forordning (EU)...[om en Connecting Europe-facilitet som foreslået i COM(2018) 438]. **Kriterierne om markedsintegration, forsyningssikkerhed, konkurrence og bæredygtighed finder anvendelse på projekter af fælles interesse, der er omfattet af artikel 25.**

KAPITEL VIII

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 20

Udøvelse af delegationen

1. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter tillægges Kommissionen på de i denne artikel fastlagte betingelser.
2. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter, jf. artikel 3, tillægges Kommissionen for en periode på syv år fra den [1. januar 2022]. Kommissionen udarbejder en rapport vedrørende delegationen af beføjelser senest ni måneder inden udløbet af syvårsperioden. Delegationen af beføjelser forlænges stiltiende for perioder af samme varighed, medmindre Europa-Parlamentet eller Rådet modsætter sig en sådan forlængelse senest tre måneder inden udløbet af hver periode.
3. Den i artikel 3 omhandlede delegation af beføjelser kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet eller Rådet. En afgørelse om tilbagekaldelse bringer delegationen af de beføjelser, der er angivet i den pågældende afgørelse, til ophør. Den får virkning dagen efter offentliggørelsen af afgørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* eller på et senere tidspunkt, der angives i afgørelsen. Den berører ikke gyldigheden af delegerede retsakter, der allerede er i kraft.

Inden vedtagelsen af en delegeret retsakt hører Kommissionen eksperter, som er udpeget af hver enkelt medlemsstat, i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning.

4. Så snart Kommissionen vedtager en delegeret retsakt, giver den samtidig Europa-Parlamentet og Rådet meddelelse herom.

5. En delegeret retsakt vedtaget i henhold til artikel 3 træder kun i kraft, hvis hverken Europa-Parlamentet eller Rådet har gjort indsigelse inden for en frist på to måneder fra meddelelsen af den pågældende retsakt til Europa-Parlamentet og Rådet, eller hvis Europa-Parlamentet og Rådet inden udløbet af denne frist begge har underrettet Kommissionen om, at de ikke agter at gøre indsigelse. Fristen forlænges med to måneder på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ.
6. **Hvis den delegerede retsakt, som Kommissionen har vedtaget for en bestemt EU-liste, ikke kan træde i kraft på grund af en indsigelse fra enten Europa-Parlamentet eller Rådet, indkalder Kommissionen straks grupperne med henblik på at udarbejde nye regionale lister under hensyntagen til årsagerne til indsigelsen. Kommissionen vedtager hurtigst muligt en ny delegeret retsakt om fastsættelse af EU-listen over projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse.**

[artikel 21 udgået]

Artikel 21

Rapportering og evaluering

Senest den 31. december 2027 offentliggør Kommissionen en rapport om gennemførelsen af projekter af fælles interesse **og projekter af gensidig interesse**, [] og forelægger den for Europa-Parlamentet og Rådet. Denne rapport skal indeholde en evaluering af:

- a) de fremskridt, der er gjort med planlægning, udvikling, anlæg og ibrugtagning af projekter af fælles interesse **og projekter af gensidig interesse** [], som er udvalgt i henhold til artikel 3, og, hvis det er relevant, forsinkelser i gennemførelsen og andre opståede vanskeligheder

- b) forpligtede og udbetalte EU-midler til projekter af fælles interesse **og projekter af gensidig interesse** [], sammenlignet med den samlede værdi af de støttede projekter af fælles interesse
- c) de fremskridt, der er gjort med hensyn til integration af vedvarende energikilder (**herunder offshoreenergi**) og reducerede drivhusgasemissioner gennem planlægning, udvikling, anlæg og ibrugtagning af projekter af fælles interesse **og projekter af gensidig interesse** [], som er udvalgt i henhold til artikel 3

[]

- d) for så vidt angår sektorerne for el og **vedvarende energi eller kulstoffattige gasser**, **herunder** brint: udviklingen af niveauet for sammenkobling mellem medlemsstaterne, den tilhørende udvikling i energipriserne og antallet af netsystemsvigt, årsagerne hertil og de dermed forbundne økonomiske omkostninger
- e) tilladelsesprocessen og offentlighedens deltagelse, navnlig:
 - i) den gennemsnitlige og maksimale samlede varighed af tilladelsesprocesser for projekter af fælles interesse **og projekter af gensidig interesse** [], herunder varigheden af hver fase af proceduren før indgivelse af ansøgningen, sammenlignet med fristerne ifølge de første større milepæle, jf. artikel 10, stk. 5
 - ii) niveauet af modstand mod projekter af fælles interesse **og projekter af gensidig interesse** [], navnlig antal skriftlige indsigelser under den offentlige høring og antal retssager
 - iii) en oversigt over bedste og innovativ praksis med hensyn til involvering af interesseparter []

- iv) **en oversigt over bedste og innovativ praksis med hensyn til modvirkning af miljøpåvirkningen, herunder klimatilpasning, under tilladelsesprocesser og gennemførelse af projekter**
 - v) effektiviteten af de i artikel 8, stk. 3, omtalte ordninger med hensyn til overholdelse af tidsfristerne i artikel 10
- g) regulering, navnlig:
- i) antal projekter af fælles interesse, som har fået en afgørelse om grænseoverskridende omkostningsfordeling i henhold til artikel 16
 - ii) **antal og type projekter af fælles interesse, der har modtaget særlige incitamenter i henhold til artikel 17.**
- h) denne forordnings effektivitet med hensyn til at bidrage til klima- og energimålene for 2030, og [] til omstillingen til klimaneutralitet senest i 2050.

Artikel 22

Information og offentlighed

Kommissionen opretter og forvalter en gennemsigtighedsplatform, som er let tilgængelige for offentligheden via internettet. Platformen ajourføres regelmæssigt med oplysninger fra rapporterne i artikel 5, stk. 1, og webstedet som omhandlet i artikel 9, stk. 7. Platformen skal indeholde følgende oplysninger:

- a) generelle, ajourførte oplysninger, herunder geografiske oplysninger for hvert projekt af fælles interesse
- b) den i artikel 5, stk. 1, omtalte gennemførelsesplan for hvert projekt af fælles interesse **og projekter af gensidig interesse []**, der er præsenteret på en måde, som gør det muligt til enhver tid at vurdere de fremskridt, der er gjort i forbindelse med gennemførelsen

- c) de vigtigste forventede fordele og omkostningerne for projekterne, undtagen kommercielt følsomme oplysninger
- d) EU-listen
- e) de midler, som er tildelt og udbetalt af Unionen til hvert enkelt projekt af fælles interesse
- f) **de link til den nationale proceduremanual, der er nævnt i artikel 9**
- g) **eksisterende havområdeundersøgelser og planer for hver prioriteret offshorenetskorrider, uden at eventuelle intellektuelle ejendomsrettigheder berøres.**

Artikel 23

Overgangsbestemmelser

Denne forordning berører ikke udstedelse, opretholdelse eller ændring af den finansielle støtte, der ydes af Kommissionen i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1316/2013². **Bestemmelserne i kapitel III finder ikke anvendelse på projekter af fælles interesse i tilladelsesprocessen, for hvilke en projektiværksætter har indgivet en ansøgning inden den 16. november 2013.**

Artikel 24

Overgangsperiode

1. **I en overgangsperiode kan særlige brintaktiver konverteret fra naturgasaktiver, der falder ind under energiinfrastrukturkategorien i bilag II, punkt 3, bruges til transport eller lagring af en foruddefineret blanding af brint og naturgas eller biomethan.**

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1316/2013 af 11. december 2013 om oprettelse af Connecting Europe-faciliteten, om ændring af forordning (EU) nr. 913/2010 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 680/2007 og (EF) nr. 67/2010 (EUT L 348 af 20.12.2013, s. 129).

2. I overgangsperioden arbejder projektiværksætterne tæt sammen om projektudformning og -gennemførelse for at sikre interoperabilitet med tilstødende net.
3. Overgangsperioden udløber den 31. december 2029, mens berettigelse til finansiel støtte fra Unionen i henhold til artikel 18 udløber den 31. december 2027.
Projektiværksætteren skal påvise, hvordan de i stk. 1 omhandlede aktiver ved overgangsperiodens udløb ophører med at være naturgasaktiver og bliver særlige brintaktiver, der falder ind under bilag II, punkt 3, samt den øgede brug af brint, der er gjort mulig i overgangsperioden. Den pågældende dokumentation skal omfatte en vurdering af udbuddet af og efterspørgslen efter vedvarende eller kulstoffattig brint samt en beregning af reduktionen af drivhusgasemissioner som følge af projektet.
4. Ved vurderingen af de projektforslag, der falder ind under denne artikel, sikrer grupperne og Kommissionen, at de er udformet med henblik på at skabe særlige brintaktiver ved overgangsperiodens udløb og ikke fører til en forlængelse af levetiden for naturgas, og at interoperabiliteten med tilstødende net på tværs af grænserne sikres.

Artikel 25

Undtagelse

1. Uanset artikel 3, 4, stk. 1, litra a) og b), artikel 4, stk. 5, artikel 16, stk. 3, litra a), og BILAG I, II og III, bevarer projekter under udvikling eller planlægning, som har fået status af projekt af fælles interesse i henhold til forordning (EU) nr. 347/2013, og som er nødvendige for at sikre Cypern og Malta, der endnu ikke er sammenkoblet med det transeuropæiske gasnet, permanent sammenkobling med det transeuropæiske gasnet, deres status af projekt af fælles interesse i henhold til denne forordning med alle relevante rettigheder og forpligtelser. Disse projekter skal i fremtiden sikre evnen til at få adgang til nye energimarkeder, herunder brintmarkedet.

2. Denne undtagelse gælder, indtil hver af medlemsstaterne er direkte sammenkoblet med det transeuropæiske gasnet.

Artikel 26

Ændring til forordning (EF) nr. 715/2009

I forordning (EF) nr. 715/2009 affattes artikel 8, stk. 10, første afsnit, således:

"ENTSO'en for gas vedtager og offentliggør en EU-dækkende netudviklingsplan, jf. stk. 3, litra b), hvert andet år. Den EU-dækkende netudviklingsplan omfatter modellering af det integrerede net, herunder brintnet, udvikling af scenarier, en europæisk prognose om forsyningens tilstrækkelighed og en vurdering af systemets elasticitet."

Artikel 27

Ændring til direktiv 2009/73/EF

I artikel 41, stk. 1, i direktiv 2009/73/EF tilføjes som punkt v):

"v) opfylde forpligtelserne i artikel 3, artikel 5, stk. 7, artikel 14, 15, 16 og 17 i [TEN-E-forordningen som foreslået i COM(2020) 824]".

Artikel 28

Ændring til direktiv (EU) 2019/944

I artikel 59, stk. 1, i direktiv (EU) 2019/ 944 tilføjes som punkt zz):

"zz) opfylde forpligtelserne i artikel 3, artikel 5, stk. 7, artikel 14, 15, 16 og **17** i [TEN-E-forordningen som foreslået i COM(2020) 824]".

Artikel 29

Ændring til forordning (EU) 2019/943

I forordning (EF) 2019/ 943 affattes artikel 48, første punktum, således:

"Den EU-dækkende netudviklingsplan jf. artikel 30, stk. 1, litra b), omfatter modellering af det integrerede net, herunder udvikling af scenarier og en vurdering af systemets elasticitet.

Relevante inputparametre til modellering, såsom antagelser om brændstof- og kulstofpriser eller installation af vedvarende energisystemer skal være i fuld overensstemmelse med den europæiske ressource tilstrækkelighedsvurdering, som er udarbejdet i henhold til artikel 23."

Artikel 30

Ændring til forordning (EU) 2019/942

I forordning (EU) 2019/ 942 affattes artikel 11, litra c) og d), således:

- c) opfylde forpligtelserne i artikel 5, artikel 11, stk. 2, artikel 11, stk. 8, artikel 11, stk. 9, artikel 11, stk. 10, artikel 12, 13 **17** og i bilag III, **afsnit 2**, punkt 12, til [TEN-E-forordningen som foreslået i COM(2020) 824]

- d) træffe beslutninger om godkendelse af trinvis ændringer i cost-benefit-analysemetoder i henhold til artikel 11, stk. 6, og om investeringsanmodninger inklusiv grænseoverskridende omkostningsfordeling i henhold til artikel 16, stk. 6, i [TEN-E-forordningen som foreslået i COM(2020) 824]."

Artikel 3031

Ophævelse

Forordning (EU) nr. 347/2013 ophæves med virkning fra den [1. januar 2022]. Nærværende forordning medfører ingen rettigheder for de projekter, der er opført i bilagene til forordning (EU) nr. 347/2013.

Artikel 32

Ikrafttræden

Denne forordning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Den anvendes fra den [1. januar 2022].

BILAG I

PRIORITEREDE ENERGIINFRASTRUKTURKORRIDORER OG -OMRÅDER

1. PRIORITEREDE ELKORRIDORER

- 1) Nord-syd elsammenkoblinger i det vestlige Europa ("NSI West Electricity"): sammenkoblinger mellem medlemsstaterne i regionen og med Middelhavsområdet, herunder Den Iberiske Halvø, navnlig for at integrere elektricitet fra vedvarende energikilder, [] styrke de interne netinfrastrukturer for at fremme markedsintegration i regionen **og bringe Irlands isolation til ophør.**

Berørte medlemsstater: Belgien, **Danmark**, Frankrig, Irland, Italien, Luxembourg, Nederlandene, Malta, Portugal, Spanien, Tyskland og Østrig.

- 2) Nord-syd elsammenkoblinger i det centrale Øst- og Sydøsteuropa ("NSI øst elektricitet"): sammenkoblinger og interne ledninger i nord-sydgående og øst-vestgående retning for at fuldføre det indre marked, [] integrere elproduktion fra vedvarende energikilder **og bringe Cyperns isolation til ophør.**

Berørte medlemsstater: Bulgarien, Cypern, Grækenland, Italien, Kroatien, Polen, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Den Tjekkiske Republik, Tyskland, Ungarn og Østrig.

- 3) Sammenkoblingsplan for elektricitet på det baltiske energimarked ("BEMIP elektricitet"): sammenkoblinger mellem medlemsstaterne og interne ledninger i Østersøområdet for at fremme markedsintegration og samtidig integrere voksende andele af vedvarende energi i regionen.

Berørte medlemsstater: Danmark, Estland, Finland, Letland, Litauen, Polen, Sverige og Tyskland.

2. PRIORITEREDE KORRIDORER FOR OFFSHOREELNETTET

- 4) Offshoreelnettet i de nordlige have ("NSOG"): udvikling af et integreret offshoreelnet og de dermed forbundne sammenkoblinger i Nordsøen, Det Irske Hav, **Det Keltiske Hav**, Den Engelske Kanal og de omkringliggende farvande for at transportere elektricitet fra vedvarende offshoreenergikilder til forbrugscentre og lagre og øge udveksling af el på tværs af landegrænser.

Berørte medlemsstater: Belgien, Danmark, Frankrig, Irland, Luxembourg, Nederlandene, Sverige og Tyskland.

- 5) Sammenkoblingsplan for offshoreelnettet på det baltiske energimarked ("BEMIP offshore"): udvikling af et integreret offshoreelnet og de dermed forbundne sammenkoblinger i Østersøen og de omkringliggende farvande for at transportere elektricitet fra vedvarende offshore-energikilder til forbrugscentre og lagre og øge udveksling af el på tværs af landegrænser.

Berørte medlemsstater: Danmark, Estland, Finland, Letland, Litauen, Polen, Sverige og Tyskland.

- 6) Offshoreelnettet i syd og **vest** []: udvikling af et integreret offshoreelnet og de dermed forbundne sammenkoblinger i Middelhavet (**herunder Cadizbugten**) [] og de omkringliggende farvande for at transportere elektricitet fra vedvarende offshore-energikilder til forbrugscentre og lagre og øge udveksling af el på tværs af landegrænser.

Berørte medlemsstater: [] Frankrig, **Grækenland**, Italien, Malta, [] **Portugal** [] og Spanien.

- 7) Offshoreelnettet i syd og **øst** []: udvikling af et integreret offshoreelnet og de dermed forbundne sammenkoblinger i [] **Middelhavet, Sortehavet og de omkringliggende farvande** for at transportere elektricitet fra vedvarende offshore-energikilder til forbrugscentre og lagre og øge udveksling af el på tværs af landegrænser.

Berørte medlemsstater: **Bulgarien, Cypern, Grækenland, Italien, Kroatien, Rumænien og Slovenien.**

- 8) (baseret på det oprindelige punkt 7) Offshoreelnet i **Atlantehavet** []: udvikling af et integreret offshoreelnet og de dermed forbundne sammenkoblinger i Det Nordlige Atlanterhav for at transportere elektricitet fra vedvarende offshore-energikilder til forbrugscentre og lagre og øge udveksling af el på tværs af landegrænser.

Berørte medlemsstater: Frankrig, Irland, Portugal og Spanien.

3. PRIORITEREDE KORRIDORER FOR BRINT OG ELEKTROLYSATORER

- 9) Brintsammenkoblinger i Vesteuropa ("HI vest"): brintinfrastruktur, **herunder omstilling af gasinfrastruktur**, der skaber de nødvendige forudsætninger for etableringen af en integreret brintrygrad, som **direkte eller indirekte (via sammenkobling med et [] tredjeland [])**, forbinder landene i regionen og imødekommer deres specifikke infrastrukturbehov for brint for at understøtte etableringen af et EU-dækkende brintransportnet.

Elektrolysatorer: støtte til gennemførelse af el-til-gas-applikationer, der sigter mod at nedbringe drivhusgasser og bidrager til sikker, effektiv og pålidelig systemdrift og intelligent integration af energisystemet. Berørte medlemsstater: Belgien, Danmark, Frankrig, Irland, Italien, Luxembourg, Malta, Nederlandene, Portugal, Spanien, **Den Tjekkiske Republik**, Tyskland og Østrig.

- 10) Brintsammenkoblinger i det centrale Øst- og Sydøsteuropa ("HI øst"): brintinfrastruktur, **herunder omstilling af gasinfrastruktur**, der skaber de nødvendige forudsætninger for etableringen af en integreret brintrygrad, som **direkte eller indirekte (via sammenkobling med et [] tredjeland [])**, forbinder landene i regionen og imødekommer deres specifikke infrastrukturbehov for brint for at understøtte etableringen af et EU-dækkende brintransportnet.

Elektrolysatorer: støtte til gennemførelse af el-til-gas-applikationer, der sigter mod at nedbringe drivhusgasser og bidrager til sikker, effektiv og pålidelig systemdrift og intelligent integration af energisystemet. Berørte medlemsstater: Bulgarien, Cypern, Grækenland, Kroatien, Italien, Polen, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Den Tjekkiske Republik, Tyskland, Ungarn og Østrig.

- 11) Sammenkoblingsplan for brint på det baltiske energimarked ("BEMIP elektricitet"): brintinfrastruktur, **herunder omstilling af gasinfrastruktur**, der skaber de nødvendige forudsætninger for etableringen af en integreret brintrygrad, som **direkte eller indirekte (via sammenkobling med et [] tredjeland [])**, forbinder landene i regionen og imødekommer deres specifikke infrastrukturbehov for brint for at understøtte etableringen af et EU-dækkende brintransportnet.

Elektrolysatorer: støtte til gennemførelse af el-til-gas-applikationer, der sigter mod at nedbringe drivhusgasser og bidrager til sikker, effektiv og pålidelig systemdrift og intelligent integration af energisystemet. Berørte medlemsstater: Danmark, Estland, Finland, Letland, Litauen, Polen, Sverige og Tyskland.

4. PRIORITEREDE TEMATISKE OMRÅDER

- 12) Etablering af intelligente elnet: indførelse af intelligente forsyningsnetteknologier i Unionen med sigte på en effektiv integration af alle elnetbrugeres adfærd og handlinger, herunder også produktionen af store mængder elektricitet fra vedvarende energikilder eller distribuerede energiressourcer og brugernes efterspørgselsreaktion.

Berørte medlemsstater: alle

- 13) Grænseoverskridende kuldioxidnet: udvikling af kuldioxidtransport- **og lagrings**infrastruktur mellem medlemsstaterne **og med tilgrænsende tredjelande** med henblik på indførelse af CO₂-opsamling og -lagring **samt CO₂[]-udnyttelse til syntetiske gasformige brændstoffer, som fører til permanent neutralisering af kuldioxid.**

Berørte medlemsstater: alle

- 14) Intelligente gasnet: indførelse af intelligente gasnetteknologier i hele Unionen med sigte på en effektiv integration af forskellige kulstoffattige **og navnlig vedvarende** gaskilder i gasnettet, støtte til anvendelsen af innovative **digitale og andre** løsninger til netforvaltning og fremme af intelligent integration af energisektoreren og efterspørgselsreaktion **samt de nødvendige fysiske opgraderinger for at integrere kulstoffattige og navnlig vedvarende gasser.**

Berørte medlemsstater: alle.

BILAG II

ENERGIINFRASTRUKTURKATEGORIER

Følgende energiinfrasturkturkategorier skal udvikles med henblik på at gennemføre de prioriterede energiinfrasturkturer, der er anført i bilag I:

- 1) Elektricitet:
 - a) **alt fysisk udstyr, der er udformet til transmission af højspændings- og ultrahøjspændingselektricitet, herunder luftledninger til højspændingstransmission og overspænding, under hensyntagen til interne ledninger i medlemsstaterne (herunder forbindelser mellem øer) og sammenkoblinger mellem medlemsstater [], såfremt de er konstrueret til en spænding på mindst 220 kV, og nedgravede og undersøiske transmissionsledninger, såfremt de er konstrueret til en spænding på mindst 150 kV. For små isolerede systemer og nogle medlemsstater (såfremt det er relevant og berettiget) kan spændingsgrænserne reduceres til den maksimale spænding, der anvendes i systemet.**
 - b) **faciliteter til oplagring af energi i elsystemet [] til permanent eller midlertidig oplagring i infrastruktur over eller under jorden eller i geologiske formationer, forudsat at der er en direkte forbindelse til højspændingstransmissionslinjer og distributionsledninger konstrueret til en spænding på mindst 110 kV. For små isolerede systemer og nogle medlemsstater (såfremt det er relevant og berettiget) kan spændingsgrænserne reduceres til den maksimale spænding, der anvendes i systemet**
 - c) alt udstyr eller anlæg, der er væsentlige for systemer, der er angivet i litra a) og b), med henblik på sikkerhed, sikring og effektiv drift, herunder beskyttelses-, overvågnings- og kontrolsystemer på alle spændingsniveauer og transformerstationer

- d) **intelligente elnet: alt udstyr eller anlæg, digitale** systemer og komponenter, der integrerer IKT gennem operationelle digitale platforme, kontrolsystemer og sensorteknologier både på transmissions- og distributionsniveau (mellem- og **højspænding**), der sigter mod et mere effektivt og intelligent elnet til transmission og distribution, øget kapacitet til at integrere nye former for produktion, lagring og forbrug og fremme af nye forretningsmodeller og markedsstrukturer
- e) alt udstyr eller alle anlæg med dobbelt funktion, der falder ind under kategorien som omhandlet i litra a): sammenkobling og [] offshore-[] **nettilslutningssystem** fra offshore produktionsanlæg til to eller flere [] **medlemsstater og tredjelande, der deltager i projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse, herunder indlandsmedlemsstater** [] samt alt udstyr eller anlæg tæt på kysten, der er nødvendigt for sikkerhed, sikring og effektiv drift, herunder beskyttelses-, overvågnings- og kontrolsystemer og nødvendige transformerstationer, hvis de også sikrer interoperabilitet mellem teknologier, bl.a. grænsefladekompatibilitet mellem forskellige teknologier ("offshoren et til vedvarende energi"). **Omfatter endvidere forlængelse af dette udstyr på land og den indenlandske netforstærkning, der er nødvendig for at sikre et tilstrækkeligt og pålideligt transmissionsnet og for at levere elektricitet, der er produceret offshore, til indlandsmedlemsstater** [].

2) Intelligente gasnet:

følgende udstyr eller anlæg, der har til formål at skabe de nødvendige forudsætninger for og fremmer integrationen **af flere forskellige** kulstoffattige **og navnlig vedvarende** gasser (herunder biometan eller brint) i **gasnettet**: digitale systemer og komponenter, der integrerer IKT, kontrolsystemer og sensorteknologier for at skabe de nødvendige forudsætninger for interaktiv og intelligent overvågning, måling, kvalitetskontrol og forvaltning af produktion, transmission, distribution, **lagring** og forbrug af gas inden for et gasnet. Desuden kan sådanne projekter også omfatte udstyr, der gør det muligt at vende strømmene fra distributions- til transmissionsniveau og foretage relaterede nødvendige **fysiske** opgraderinger af det eksisterende net for **at integrere kulstoffattige og navnlig vedvarende gasser**.

3) Brint:

- a) transmissionsrørledninger til transport af brint, der giver adgang til flere netbrugere på et gennemsigtigt og ikkediskriminerende grundlag, som hovedsageligt består af højtryksrørledninger til brint []
- b) [] oplagringsfaciliteter, som er forbundet med de højtryksrørledninger til brint, der er omhandlet i litra a)
- c) modtagelses-, oplagrings-, forgasnings- eller trykfaldsfaciliteter for flydende brint eller brint bundet til andre kemiske stoffer med det formål at tilføre brint til nettet, **hvor det er relevant**
- d) alt udstyr eller alle anlæg, der er afgørende for brintsystemets sikkerhed, sikring og effektive drift, eller som skaber de nødvendige forudsætninger for tovejskapacitet, herunder kompressorstationer **og likvefaktionsstationer**

- e) **alt udstyr eller alle anlæg, der muliggør anvendelse af brint eller brintbaserede brændstoffer i transportsektoren inden for TEN-T's [] hovednet.**

Alle de aktiver, der er anført, [] kan være nyopførte aktiver eller **særlige brintaktiver** konverteret fra naturgasaktiver [] eller en kombination af de to.

[]

[]

4) Elektrolysatorfaciliteter:

- a) elektrolysatorer: i) [] **tegner sig for** mindst en kapacitet på [] **100 MW i et projekt**, ii) hvis produktion af **vedvarende eller kulstoffattig brint, navnlig fra vedvarende kilder**, overholder kravene til besparelser på drivhusgasemissioner i livscyklus på 70 % i forhold til en værdi for fossile brændstoffer på 94 g CO₂e/MJ []. Besparelser på drivhusgasemissioner i livscyklus beregnes ved hjælp af den metode, der er omhandlet i artikel 28, stk. 5, i direktiv (EU) 2018/2001 eller alternativt ved hjælp af ISO 14067 eller ISO 14064-1.
- Drivhusgasemissioner i livscyklus skal omfatte indirekte emissioner.**
- Kvantificerede besparelser på drivhusgasemissioner i livscyklus verificeres i overensstemmelse med artikel 30 i direktiv (EU) 2018/2001, hvor det er relevant, eller af en uafhængig tredjepart, og iii) der også har en netrelateret funktion, **navnlig med henblik på fleksibiliteten i systemet som helhed og systemeffektiviteten af el- og brintnet som helhed**
- b) tilhørende udstyr.

5) Kuldioxid:

- a) dedikerede rørledninger, dog ikke opstrømsrørledningsnet, der anvendes til transport af kuldioxid fra mere end én kilde [], med henblik på permanent geologisk lagring af kuldioxid i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/31/EF³
- b) anlæg til likvefaktion og []lagring af kuldioxid med henblik på videre transport. **Med undtagelse af de medlemsstater, hvor geologisk CO₂-lagring er forbudt, omfatter dette også [] infrastruktur i en geologisk formation, der anvendes til geologisk lagring af kuldioxid, og som ikke indebærer anvendelse af CO₂ til forbedret kulbrinteindvinding, i henhold til direktiv 2009/31/EF, samt tilhørende anlæg på jordoverfladen og injektionsanlæg. Infrastruktur til geologisk lagring i denne forordnings forstand er begrænset til de tilhørende anlæg på jordoverfladen og injektionsanlæg, der er nødvendige for at muliggøre grænseoverskridende transport og lagring af CO₂**
- c) alt udstyr eller anlæg, der er væsentlige for, at det pågældende system kan fungere tilfredsstillende, sikkert og effektivt, herunder beskyttelses-, overvågnings- og kontrolsystemer.

³ EUT L 140 af 5.6.2009, s. 114.

BILAG III

REGIONALE LISTER OVER PROJEKTER []

1. REGLER FOR GRUPPER

- 1) Med hensyn til energiinfrastruktur, der falder ind under de nationale regulerende myndigheds kompetence, [] skal hver gruppe sammensættes af repræsentanter for medlemsstaterne, de nationale regulerende myndigheder, TSO'er samt Kommissionen, agenturet, **EU DSO-enheden** og ENTSO'en for elektricitet eller ENTSO'en for gas [] [].

For de andre energiinfrastrukturkategorier skal hver gruppe bestå af repræsentanter for medlemsstaterne, projektiværksættere, som de relevante prioriteter angivet i bilag I vedrører, og Kommissionen [].

- 2) Afhængigt af antallet af projektforslag til EU-listen, mangler i den regionale infrastruktur og markedsudviklinger kan grupperne og beslutningstagende organer i gruppen efter behov opdele sig, fusionere eller mødes i forskellige sammensætninger for at drøfte sager, der er fælles for alle grupper eller kun vedrører bestemte regioner. Sådanne forhold kan omfatte emner relevante for tværregional sammenhæng eller antallet af foreslåede projekter, der er medtaget i udkastet til regionale lister, som risikerer at blive umulige at håndtere.
- 3) Hver gruppe tilrettelægger sit arbejde i overensstemmelse med regionalt samarbejde i henhold til artikel 61 i direktiv (EU) 2019/944, artikel 7 i direktiv 2009/73/EF, artikel 34 i forordning (EU) 2019/943 og artikel 12 i forordning (EF) nr. 715/2009 og andre eksisterende regionale samarbejdsstrukturer.

- 4) Alt efter hvad der er relevant med henblik på gennemførelse af den i bilag I angivne relevante prioriterede **korridorer og temaområder**, skal hver gruppe invitere iværksættere af projekter, der potentielt kan komme i betragtning som projekter af fælles interesse, samt repræsentanter for nationale administrationer, regulerende myndigheder og TSO'er fra tredjelande. Afgørelsen om at invitere repræsentanter fra tredjelande skal baseres på konsensus.
- 4a) **Hver gruppe for de korridorer, der er defineret i bilag I, punkt 2, indbyder alt efter, hvad der er relevant, repræsentanter for indlandsmedlemsstater, kompetente myndigheder, nationale regulerende myndigheder, TSO'er og iværksættere af et projekt, der potentielt kan komme i betragtning til udvælgelse som et projekt af fælles interesse.**
- 5) Når det er relevant, skal hver gruppe invitere de organisationer, der repræsenterer relevante interessenter, **herunder repræsentanter fra tredjelande** – og, hvor det skønnes passende, interesseparter direkte **for at give udtryk for deres specifikke ekspertise** – herunder producenter, distributionssystemoperatører, leverandører, forbrugere og **EU-baserede** organisationer til miljøbeskyttelse. Gruppen kan iværksætte høringer eller konsultationer, hvor det er relevant for udførelsen af dens opgaver.
- 6) På en platform, der er tilgængelig for interesseparter, skal Kommissionen i forbindelse med gruppemøderne offentliggøre de interne regler, en ajourført liste over medlemsorganisationer, regelmæssigt ajourførte oplysninger om arbejdets fremskridt, dagsordener samt mødereferater, hvor de er tilgængelige. Drøftelserne fra gruppernes beslutningstagende organer og rangordningen af projekter er fortrolige i henhold til artikel 4, stk. 5. **Alle beslutninger vedrørende de regionale gruppers funktion og arbejde træffes ved konsensus.**
- 7) Kommissionen, agenturet og grupperne stræber efter sammenhæng mellem de forskellige grupper. Til dette formål, og når det er relevant, sikrer Kommissionen og agenturet udveksling af oplysninger om alt arbejde, der repræsenterer en interregional interesse mellem de respektive grupper.
- 8) Deltagelse af nationale regulerende myndigheder og agenturet i grupperne må ikke udgøre en risiko for opfyldelsen af deres mål og forpligtelser i henhold til denne forordning eller i henhold til artikel 58, 59 og 60 i direktiv (EU) 2019/944 og artikel 40 og 41 i direktiv 2009/73/EF eller i henhold til forordning (EU) 2019/942.

2. PROCES FOR OPSTILLING AF REGIONALE LISTER

- 1) Iværksættere af projekter, der potentielt kan komme i betragtning som projekter af fælles interesse **eller gensidig interesse**, som ønsker, at deres projekter skal opnå status **som nævnt** [], indgiver en ansøgning om at få udvalgt et projekt som et projekt af fælles interesse **eller gensidig interesse** til gruppen sammen med:
 - (a) en vurdering af projekterne for så vidt angår bidraget til gennemførelse af prioriteringerne i bilag I
 - (b) en analyse af, hvorvidt kriterierne i artikel 4 er opfyldt
 - (c) for projekter, der har nået tilstrækkelig modenhed, en projektspecifik cost-benefit-analyse baseret på de metoder, der er udviklet af ENTSO'en for elektricitet eller ENTSO'en for gas i henhold til artikel 11
 - (d) **for projekter af fælles interesse, støttebrevene fra regeringerne i de direkte berørte lande, hvori de udtrykker deres støtte til projektet eller andre ikkebindende aftaler** []
 - (e) alle andre relevante oplysninger, der er nødvendige for evalueringen af projektet.

Disse oplysninger stilles til rådighed for den relevante regionale gruppes beslutningstagende organ, de nationale regulerende myndigheder og ENTSO'erne.
- 2) Alle modtagere skal beskytte fortroligheden af kommercielt følsomme oplysninger.
- 3) De foreslåede projekter af fælles interesse vedrørende eltransmission og -oplagring, der falder ind under kategorierne i bilag II, punkt 1, litra a), b), c) og e), er projekter, der er en del af den senest tilgængelige EU-dækkende **TYNDP** [] for elektricitet, udviklet af ENTSO'en for elektricitet i henhold til artikel 30 i forordning (EU) 2019/943. De foreslåede projekter af fælles interesse vedrørende eltransmission og -oplagring, der falder ind under kategorierne i bilag II, punkt 1, litra e), er projekter, der stammer fra og er i overensstemmelse med den integrerede offshoretudvikling **og de netforstærkninger** [], som er omhandlet i artikel 14, stk. 2.

- 4) Fra den 1. januar 2024 er de foreslåede brintprojekter af fælles interesse, der falder ind under kategorierne i bilag II, punkt 3, en del af den senest tilgængelige tiårige EU-dækkende netudviklingsplan [].
- 5) Senest den 30. juni 2022 og derefter for hver tiårige EU-dækkende netudviklingsplan skal ENTSO'en for elektricitet og ENTSO'en for gas udstede ajourførte retningslinjer for integration af projekter i deres respektive tiårige EU-dækkende netudviklingsplaner, jf. punkt 3 og 4, for at sikre ligebehandling og gennemsigtighed i processen [].

ENTSO'en for elektricitet og ENTSO'en for gas rådfører sig med Kommissionen og agenturet om deres respektive udkast til retningslinjer for integration af projekter i de tiårige EU-dækkende netudviklingsplaner og tager behørigt hensyn til Kommissionens og agenturets anbefalinger inden offentliggørelsen af de endelige retningslinjer.

- 6) Foreslåede projekter vedrørende kuldioxidtransport, der falder ind under kategorien i bilag II, punkt 5, skal forelægges som en del af en plan udviklet af mindst to medlemsstater til udvikling af grænseoverskridende infrastruktur til transport og lagring af kuldioxid, der skal forelægges til Kommissionen af de respektive medlemsstater eller enheder, som er udpeget af disse medlemsstater.
- 7) **Anvendelse af udvælgelseskriterier**
 - a) **ENTSO'en for elektricitet og ENTSO'en for gas [] forelægger gruppen den vurderingsmetode, de anvender til at evaluere udvælgelseskriterierne i TYNDP.**

b) **For projekter, der falder ind under de nationale regulerende myndigheders kompetence []**, skal de nationale regulerende myndigheder og om nødvendigt agenturet, hvor det er muligt i forbindelse med regionalt samarbejde i henhold til artikel 61 i direktiv (EU) 2019/944 og artikel 7 i direktiv 2009/73/EF, kontrollere den konsekvente anvendelse af kriterierne og cost-benefit-analysemetoden og evaluere deres grænseoverskridende relevans. De forelægger deres vurdering for gruppen.

Kommissionen sikrer, at de kriterier og metoder, der er omhandlet i artikel 4 og bilag IV, anvendes på en harmoniseret måde for at garantere sammenhæng på tværs af de regionale grupper.

- 8) [] **For alle andre projekter** skal Kommissionen vurdere anvendelsen af kriterierne i artikel 4. Kommissionen tager også højde for potentialet for fremtidig udvidelse til også at omfatte yderligere medlemsstater. Kommissionen forelægger sin vurdering for gruppen. **Gruppen sammensættes af repræsentanter for medlemsstaterne, de nationale regulerende myndigheder, TSO'er samt Kommissionen, agenturet og ENTSO'en for elektricitet eller ENTSO'en for gas, alt efter hvad der er relevant, og projektivrærksættere. For projekter, der ansøger om status som projekt af gensidig interesse, indbydes repræsentanter for tredjelande og regulerende myndigheder.**
- 9) **Medlemsstaternes udtalelser og godkendelser:** De respektive medlemsstater, hvis område et foreslået projekt ikke vedrører, men hvor det foreslåede projektet medfører en positiv nettovirkning eller en potentiel væsentlig virkning, f.eks. for miljøet eller driften af energiinfrastrukturen, kan i en udtalelse til gruppen give udtryk for deres betænkeligheder. **Hvert enkelt forslag til et projekt af fælles interesse skal godkendes af de medlemsstater, hvis område projektet vedrører. Hvis en medlemsstat ikke giver sin godkendelse, fremlægger den en begrundelse herfor for den relevante gruppe.**

- 10) [] Efter anmodning fra en af gruppens medlemsstater undersøger gruppen de underbyggede grunde, som en stat har fremlagt i henhold til artikel 3, stk. 3, for ikke at godkende et projekt af fælles interesse eller et projekt af gensidig interesse, der vedrører dens område. **Gruppen vurderer og sikrer, at princippet om energieffektivitet først anvendes i forbindelse med fastlæggelsen af regionale infrastrukturbehov og for hvert enkelt forslag til projekter af fælles interesse eller projekter af gensidig interesse. Denne vurdering skal omfatte, men er ikke begrænset til, efterspørgselsstyring, markedsreguleringsløsninger, implementering af digitale løsninger og renovering af bygninger. Gruppen skal anbefale, at de gennemføres som en prioriteret løsning, når de vurderes som mere omkostningseffektive ud fra et systemdækkende perspektiv end anlæg af ny infrastruktur på forsyningssiden.**
- 11) **Rangorden:** Gruppen mødes for at undersøge og opstille projektforslagene [] i rangorden, **vurderet i overensstemmelse med tidligere punkter**, og idet den tager hensyn til de regulerende myndigheders vurdering eller til Kommissionens vurdering af projekter, der ikke falder inden for de nationale regulerende myndigheders kompetence. **Gruppen sammensættes af den regionale gruppes beslutningstagende organ og de nationale regulerende myndigheder. Forhandlingerne er fortrolige.**
- 12) **ACER's udtalelse:** Det udkast til regionale lister over foreslåede projekter, der er omfattet af de nationale regulerende myndigheders kompetence, og som udarbejdes af grupperne, forelægges agenturet sammen med eventuelle udtalelser, jf. punkt 9, seks måneder før datoen for vedtagelse af EU-listen. Udkastet til regionale lister og de ledsagende udtalelser vurderes af agenturet senest tre måneder fra datoen for modtagelse. Agenturet afgiver en udtalelse om udkastet til regionale lister, navnlig om den konsekvente anvendelse af kriterierne og cost-benefit-analysen på tværs af regionerne. Agenturets udtalelse vedtages efter proceduren i artikel 22, stk. 5, i forordning (EU) 2019/942.
- 13) [] Hvis det samlede antal foreslåede projekter [] på EU-listen på grundlag af **udkastet** til regionale lister [] og efter hensyntagen til agenturets udtalelse, overstiger et håndterbart antal, **råder** [] Kommissionen hver berørt gruppe til at ekskludere de projekter på den [] **regionale** liste, der er placeret lavest af den berørte gruppe i overensstemmelse med den rangorden, der er fastlagt i henhold til artikel 4, stk. 5.

[] 14) [] Senest én måned fra datoen for modtagelse af agenturets udtalelse skal hver gruppes beslutningstagende organ vedtage sin endelige regionale liste over forslag til projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 3, stk. 3, baseret på gruppernes forslag og under hensyntagen til agenturets udtalelse og de nationale regulerende myndigheders vurdering, der er afgivet i overensstemmelse med punkt 7, eller Kommissionens vurdering af projekter, der ikke er omfattet af de nationale regulerende myndigheders kompetence, foreslået i overensstemmelse med punkt 8, og rådgivningen fra Kommissionen med henblik på at sikre et håndterbart samlet antal projekter af fælles interesse, navnlig ved grænser, hvor der findes konkurrerende eller potentielt konkurrerende projekter. Gruppernes beslutningstagende organer forelægger de endelige regionale lister for Kommissionen sammen med eventuelle udtalelser som angivet i punkt 9.

[] Forhandlingerne er fortrolige.

BILAG IV

REGLER OG INDIKATORER VEDRØRENDE KRITERIER FOR PROJEKTER AF FÆLLES INTERESSE OG FOR PROJEKTER AF GENSIDIG INTERESSE

- 1) Et projekt med betydelige grænseoverskridende virkninger er et projekt på en medlemsstats område, der opfylder følgende betingelser:
 - a) eltransmission: projektet øger nettets overførselskapacitet eller den kapacitet, der er til rådighed for kommercielle strømme, ved den pågældende medlemsstats grænse til en eller flere andre medlemsstater, hvorved nettets grænseoverskridende overførselskapacitet ved den pågældende medlemsstats grænse til en eller flere andre medlemsstater forøges med mindst 500 MW i forhold til en situation uden ibrugtagning af projektet, **eller projektet reducerer ikkesammenkoblede systemers energiisolation i en eller flere medlemsstater**
 - b) eloplagring: projektet tilvejebringer en installeret kapacitet på mindst 225 MW og har en lagerkapacitet, der muliggør en årlig nettoelproduktionskapacitet på mindst 250 GWh/år
 - c) intelligente elnet: projektet er udformet til udstyr og anlæg på højspændings- og mellemspændingsniveau. Det involverer transmissionssystemoperatører, transmissions- og distributionssystemoperatører eller distributionssystemoperatører fra mindst to medlemsstater. Distributionssystemoperatører kan kun involveres med støtte fra transmissionssystemoperatører fra mindst to medlemsstater, der er tæt knyttet til projektet og sikrer interoperabilitet. Et projekt dækker mindst 50 000 brugere, der producerer eller forbruger el eller begge dele i et forbrugsområde på mindst 300 GWh/år, hvoraf mindst 20 % stammer fra variable vedvarende ressourcer. **Grænsen vedrørende antallet af brugere og forbrugsafskæringspunktet gælder ikke for små isolerede systemer (som defineret i direktiv (EU) 2019/944)**

- d) brinttransmission: projektet giver mulighed for transmission af brint over de pågældende medlemsstaters grænser eller øger den eksisterende grænseoverskridende kapacitet for transport af brint ved en grænse mellem to medlemsstater med mindst 10 % i forhold til situationen før ibrugtagning af projektet, og projektet påviser i tilstrækkelig grad, at det er en væsentlig del af et planlagt grænseoverskridende brintnet og giver tilstrækkeligt bevis for eksisterende planer og samarbejde med nabolande og netoperatører
- e) brintoplagring eller brintmodtagelsesfaciliteter i henhold til bilag II, punkt 3: projektet sigter mod direkte eller indirekte at levere til mindst to medlemsstater
- f) elektrolysatorer: projektet tilvejebringer mindst [] **100** MW installeret kapacitet **i et projekt**, og [] **det** skaber direkte eller indirekte fordele for mindst to medlemsstater
- g) intelligente gasnet: projektet inddrager transmissionssystemoperatører, transmissions- og distributionssystemoperatører eller distributionssystemoperatører fra mindst to medlemsstater. Distributionssystemoperatører kan kun inddrages med støtte fra transmissionssystemoperatører fra mindst to medlemsstater, der er tæt knyttet til projektet og sikrer interoperabilitet.

- 2) Et projekt af fælles interesse med betydelige grænseoverskridende virkninger er et projekt, der opfylder følgende betingelser:
- a) projekter af gensidig interesse i den kategori, der er angivet i bilag II, punkt 1, litra a) og e): projektet øger nettets overførselskapacitet eller den kapacitet, der er til rådighed for kommercielle strømme, ved den pågældende medlemsstats grænse til et eller flere tredjelande, og fører til betydelige fordele, **enten direkte eller indirekte (via sammenkobling med et tredjeland)**, for mindst **én medlemsstat** under de specifikke kriterier, der er anført i artikel 4, stk. 3, **hvis projektet med et tredjeland bidrager til at gennemføre en bestemt europæisk prioriteret korridor eller et bestemt europæisk prioriteret område, eller i tilfælde af en klynge af projekter, for mindst to medlemsstater**. Beregningen af fordelene for medlemsstaterne skal udføres og offentliggøres af ENTSO'en for elektricitet inden for rammerne af den tiårige EU-dækkende netudviklingsplan
 - b) projekter af gensidig interesse i den kategori, der er anført i bilag II, punkt 3: brintprojektet giver mulighed for transmission af brint ved en medlemsstats grænse til en eller flere tredjelande og viser sig at medføre betydelige fordele, **enten direkte eller indirekte (via sammenkobling med et tredjeland)**, for mindst **én medlemsstat** under de specifikke kriterier, der er anført i artikel 4, stk. 3, **hvis projektet med et tredjeland bidrager til at gennemføre en bestemt europæisk prioriteret korridor eller et bestemt europæisk prioriteret område, eller i tilfælde af en klynge af projekter, for mindst to medlemsstater**. Beregningen af fordelene for medlemsstaterne skal udføres og offentliggøres af ENTSO'en for gas inden for rammerne af den tiårige EU-dækkende netudviklingsplan
 - c) projekter af fælles interesse i den kategori, der er anført i bilag II, punkt 5: projektet kan af mindst to medlemsstater og et tredjeland anvendes til at transportere menneskeskabt kuldioxid.

- 3) For projekter, som er omfattet af de kategorier, der er anført i bilag II, punkt 1, litra a), b), c) og e), evalueres kriterierne i artikel 4 som følger:
- a) **transmission af elektricitet fra vedvarende kilder til store forbrugscentre og oplagringssteder måles i overensstemmelse med den analyse, der er foretaget i den senest tilgængelige tiårige EU-dækkende netudviklingsplan for elektricitet, navnlig:**
 - i) **ved for transmission af elektricitet at anslå produktionskapaciteten fra vedvarende energikilder (pr. teknologi, i MW), der som følge af projektet sammenkobles og overføres, sammenlignet med den samlede planlagte produktionskapacitet fra disse vedvarende energikilder i den pågældende medlemsstat i 2030 i henhold de nationale energi- og klimaplaner, der er forelagt af medlemsstaterne i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1999⁴**
 - ii) **eller for oplagring af elektricitet ved at sammenligne ny kapacitet, som følge af projektet med den samlede bestående kapacitet for samme oplagringsteknologi på det analyseområde, der er anført i bilag V**
 - b) **markedsintegration, konkurrence og systemfleksibilitet måles i overensstemmelse med den analyse, der er foretaget i den senest tilgængelige tiårige EU-dækkende netudviklingsplan for elektricitet, navnlig:**

⁴ **Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1999 af 11. december 2018 om forvaltning af energiunionen og klimaindsatsen, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 663/2009 og (EF) nr. 715/2009, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/22/EF, 98/70/EF, 2009/31/EF, 2009/73/EF, 2010/31/EU, 2012/27/EU og 2013/30/EU, Rådets direktiv 2009/119/EF og (EU) 2015/652 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 525/2013 (EUT L 328 af 21.12.2018, s. 1).**

- i) ved for grænseoverskridende projekter at beregne virkningerne på nettets overførselskapacitet i begge retninger målt på mængden af elektricitet (MW) og deres bidrag til at nå målet om sammenkoblinger på mindst 15 % eller ved for projekter med betydelig grænseoverskridende virkning at beregne virkningerne på nettets overførselskapacitet ved grænserne mellem relevante medlemsstater, mellem relevante medlemsstater og tredjelande eller inden for relevante medlemsstater og på balancen mellem udbud og efterspørgsel og netdrift i relevante medlemsstater
- ii) ved at evaluere virkningerne af et projekt på det analyseområde, der er anført i bilag V, med hensyn til produktions- og transmissionsomkostninger for energisystemet som helhed og udvikling og konvergens i markedspriserne ved forskellige planlægningsscenarier for projekter, hvor der navnlig tages højde for forskelle i rangfølgeordningen

[]

- c) forsyningssikkerhed, interoperabilitet og sikker systemdrift måles i overensstemmelse med den analyse, der er foretaget i den senest tilgængelige tiårige EU-dækkende netudviklingsplan for elektricitet, navnlig ved at vurdere projektets virkning på loss-of-load-sandsynligheden på det analyseområde, der er anført i bilag V med hensyn til produktionens og transmissionens tilstrækkelighed for en række karakteristiske belastningsperioder, under hensyntagen til sandsynlige ændringer i klimarelaterede ekstreme vejrhændelser og deres indvirkning på infrastrukturens modstandsdygtighed. Hvor det er relevant, måles projektets indvirkning på uafhængig og pålidelig kontrol af systemets drift og tjenester.

- 4) For projekter, som er omfattet af de kategorier, der er anført i bilag II, punkt 1, litra d), evalueres kriterierne i artikel 4 som følger:

- a) graden af bæredygtighed : Dette kriterium måles ved at vurdere omfanget af nettets evne til at sammenkoble og transportere variabel vedvarende energi.

- b) forsyningssikkerhed : Dette kriterium måles ved at vurdere tabene i distributions- og/eller transmissionsnettene, den procentvise udnyttelse (dvs. gennemsnitlige belastning) af elnetkomponenter, tilgængeligheden af netkomponenter (relateret til planlagt og ikkeplanlagt vedligeholdelse) og dettes indvirkning på nettets præstationer, varigheden og hyppigheden af afbrydelser, herunder klimarelaterede forstyrrelser.
- c) markedsintegration : Dette kriterium måles ved at vurdere innovationen inden for netdrift, **energiisolationen** og sammenkobling samt integrationen med andre sektorer og fremme af nye forretningsmodeller og markedsstrukturer.
- d) netsikkerhed, fleksibilitet og forsyningskvalitet : Dette kriterium måles ved at vurdere den innovative tilgang til systemfleksibilitet, cybersikkerhed, effektiv interoperabilitet mellem TSO- og DSO-niveaue, kapaciteten til at medtage efterspørgselsreaktion, lagring, energieffektivitetsforanstaltninger, omkostningseffektiv anvendelse af digitale værktøjer og IKT til overvågning og kontrolformål, elsystemets stabilitet og ydeevnen for spændingskvalitet.

5) For brint, som er omfattet af den kategori, der er anført i bilag II, punkt 3, vurderes kriterierne i artikel 4 som følger:

- a) bæredygtighed målt som et projekts bidrag til: reduktion af drivhusgasemissioner i forskellige slutanvendelsesapplikationer såsom industri eller transport; fleksibilitet og sæsonmæssige oplagringsmuligheder til vedvarende elproduktion; eller integration af vedvarende **og kulstoffattig brint med henblik på at tage hensyn til markedets behov og fremme vedvarende brint**
- b) markedsintegration og interoperabilitet måles ved at beregne projektets merværdi for integrationen af markedsområder og priskonvergens og for fleksibiliteten i systemet som helhed
- c) forsyningssikkerhed og fleksibilitet måles ved beregning af projektets merværdi for brintforsyningens modstandsdygtighed, mangfoldighed og fleksibilitet
- d) konkurrence måles ved projektets bidrag til diversificering af forsyningen, herunder lettere adgang til nationale forsyningskilder til brint.

6) for projekter vedrørende intelligente gasnet, som er omfattet af den kategori, der er anført i bilag II, punkt 2, vurderes kriterierne i artikel 4 som følger:

- a) graden af bæredygtighed måles ved at vurdere andelen af vedvarende og kulstoffattige gasser integreret i gasnettet, de relaterede besparelser på drivhusgasemissioner mod en komplet dekarbonisering af systemet og tilstrækkelig detektion af lækage
- b) forsyningssikkerheden og kvaliteten måles ved at vurdere forholdet mellem pålidelig tilgængelig gasforsyning og spidsbelastningsefterspørgsel, andelen af import erstattet af lokale vedvarende og kulstoffattige gasser, systemdriftens stabilitet, varigheden og hyppigheden af afbrydelser pr. kunde

- c) **fremme af fleksibilitetstjenester såsom efterspørgselsreaktion og lagring ved at fremme intelligent integration af energisektoren gennem skabelse af forbindelser til andre energibærere og -sektorer** måles ved at vurdere de omkostningsbesparelser, som gøres mulige af sammenkoblede energisektorer og -systemer, såsom varme- og elsystemet, transport og industri.
- 7) for elektrolysatorprojekter, som er omfattet af den kategori, der er anført i bilag II, punkt 4, vurderes kriterierne i artikel 4 som følger:
- a) bæredygtighed måles ved at vurdere andelen af vedvarende brint eller **kulstoffattig brint, navnlig fra vedvarende kilder**, integreret i nettet, der opfylder kriterierne anført i bilag II, punkt 4, litra a), nr. ii), og de relaterede besparelser på drivhusgasemissioner
 - b) forsyningssikkerhed måles ved at vurdere dens bidrag til sikker, stabil og effektiv netdrift, herunder gennem vurderingen af undgået afkorting af vedvarende elproduktion
 - c) **fremme af fleksibilitetstjenester såsom efterspørgselsreaktion og lagring ved at fremme intelligent integration af energisektoren gennem skabelse af forbindelser til andre energibærere og -sektorer** måles ved at vurdere de omkostningsbesparelser, som gøres mulige af sammenkoblede energisektorer og -systemer, såsom gas-, brint-, el- og varmenettet, transport- og industrisektoren [].
- 8) for kuldioxidtransportprojekter, som er omfattet af den kategori, der er anført i bilag II, punkt 5, vurderes kriterierne i artikel 4 som følger:
- a) **de samlede forventede reduktioner af drivhusgas i livscyklus, der opnås ved tilslutning af anlæg til CO₂-transport- og -lagringsnettet, og umuligheden af at opnå samme grad af bæredygtighed i forbundne anlæg med tilsvarende omkostninger inden for en tilsvarende tidsramme ved udelukkende at anvende andre emissionsreduktionsteknologier og -applikationer end CCS-teknologier og applikationer**
 - b) **modvirkningen af miljøpåvirkningen og -risiciene gennem permanent neutralisering af kuldioxid.**

BILAG V

COST-BENEFIT-ANALYSER FOR ENERGISYSTEMET SOM HELHED

De metoder til cost-benefit-analyse, som ENTSO'en for elektricitet og ENTSO'en for gas har udviklet, bør være ensartede og samtidig tage hensyn til sektorspecifikke forhold. Metoderne til en harmoniseret **og gennemsigtig** cost-benefit-analyse af energisystemet som helhed for projekter af fælles interesse **og for projekter af gensidig interesse skal være ensartede for alle infrastruktur kategorier, medmindre specifikke elementer er berettigede. De skal fokusere på omkostninger i bred forstand (herunder eksternaliteter) på baggrund af Unionens mål, navnlig klima- og energimålene for 2030 og målet om klimaneutralitet senest i 2050 og skal opfylde følgende principper.**

- 1) Analyseområdet for et individuelt projekt skal omfatte alle de medlemsstater og tredjelande, på hvis område projektet er placeret, alle direkte tilstødende medlemsstater og alle andre medlemsstater, som væsentligt påvirkes af projektet. Til dette formål skal ENTSO'en for elektricitet og ENTSO'en for gas samarbejde med alle de relevante systemoperatører i de relevante tredjelande. **I tilfælde af projekter, der er omfattet af kategorien i bilag II, punkt 3, skal ENTSO'en for elektricitet og ENTSO'en for gas samarbejde med projektiværksætteren, også når denne ikke er en systemoperatør.**
- 2) Hver cost-benefit-analyse skal omfatte følsomhedsanalyser for inputdatasættet, **herunder produktions- og drivhusgasomkostninger, samt den forventede udvikling i efterspørgsel [] og udbud (herunder vedrørende vedvarende energikilder), inklusive fleksibiliteten i begge, samt oplagringsmuligheder, ibrugtagningsdatoen for forskellige projekter i samme analyseområde, klimamæssige virkninger og andre relevante parametre.**
- 3) Den skal angive den analyse, der skal udføres, baseret på de relevante multisektorielle inputdatasæt ved at fastslå virkningerne med og uden hvert projekt **og omfatte de relevante gensidige afhængighedsforhold til andre projekter.**

- 4) Den skal give vejledning til udvikling og anvendelse af netmodellering, [] markedsmodellering **og samfundsøkonomisk** modellering, der er nødvendige for cost-benefit-analysen. Modelleringen skal give mulighed for en komplet vurdering af økonomisk integration, herunder markedsintegration, forsyningssikkerhed og konkurrence **samt ophævelse af energiisolationen**, sociale og miljø- og klimamæssige virkninger, herunder tværsektorielle virkninger. Metoden skal **være fuldt gennemsigtig** [] og indeholde detaljer om, hvorfor, hvad og hvordan hver af fordelene og omkostningerne beregnes.
- 5) Den skal omfatte og forklare, hvordan princippet om "energieffektivitet først" gennemføres på alle trin i de tiårige netudviklingsplaner.
- 6) **Den skal forklare, at projektet ikke er til hinder for udvikling og anvendelse af vedvarende energier.**
- 7) Den skal sikre, at der udpeges medlemsstater, for hvilke projektet har positiv nettovirkning (modtagere), og medlemsstater, for hvilke projektet har negativ nettovirkning (omkostningsbærere) – **som kan være andre medlemsstater end dem, på hvis område infrastrukturen anlægges.**
- 8) Den skal som minimum tage hensyn til kapitaludgifter, drifts- og vedligeholdelsesudgifter **såvel som omkostningerne ved det hermed forbundne system** i løbet af projektets [] **tekniske** leveyklus **som helhed, f.eks.** [] nedluknings- og affaldsbehandlingsomkostninger, **herunder eksterne omkostninger** []. Metoden skal give vejledning om diskonteringssatser, [] **teknisk** levetid og restværdi, der skal anvendes til cost-benefit-beregningerne. **Den skal endvidere indeholde en obligatorisk metode til beregning af cost-benefit-ratio og nettonutidsværdi, samt en differentiering af fordelene ud fra deres vurderingsmetoders pålidelighedsniveau. Der skal også inddrages metoder til beregning af projekternes miljø- og klimamæssige virkninger og deres bidrag til EU's energimål, såsom markedsgennemtrængning for vedvarende energikilder, energieffektivitet og sammenkoblingsmål.**

- 9) Den skal sikre, at de klimatilpasningsforanstaltninger, der træffes for hvert projekt, vurderes og afspejler omkostningerne ved de drivhusgasemissioner, **der anvendes ved vurderingen, er robuste og i overensstemmelse []** med andre EU-politikker **med henblik på at muliggøre sammenligning med andre løsninger, der ikke kræver ny infrastruktur.**

BILAG VI

RETNINGSLINJER FOR GENNEMSIGTIGHED OG OFFENTLIG DELTAGELSE

- 1) Den i artikel 9, stk. 1, nævnte proceduremanual skal mindst indeholde:
 - a) specifikationer for de forskellige dele af lovgivningen, herunder miljølovgivning, som beslutninger og udtalelser er baseret på, for de forskellige typer relevante projekter af fælles interesse
 - b) listen over relevante beslutninger og udtalelser, der skal indhentes
 - c) navne og kontaktoplysninger for den kompetente myndighed, andre myndigheder og vigtige berørte interesseparter
 - d) arbejdsgangen med en beskrivelse af hvert trin i processen, herunder en vejledende tidsramme og en kortfattet oversigt over beslutningsprocessen for de forskellige typer projekter af fælles interesse
 - e) oplysninger om omfanget, strukturen og detaljeringsgraden af dokumenter, der skal indgives sammen med en ansøgning om en afgørelse, herunder en tjekliste
 - f) i hvilken fase og med hvilke midler den brede offentlighed kan deltage i processen
 - g) de metoder, hvormed den kompetente myndighed, andre berørte myndigheder og projektiværksættere skal påvise, at de under den offentlige høring udtrykte synspunkter blev taget i betragtning, f.eks. ved at vise, hvilke ændringer der blev foretaget vedrørende placering og udformning af projektet eller ved at begrunde, hvorfor sådanne udtalelser ikke er taget i betragtning

[]

- 2) Den detaljerede tidsplan fastsat i artikel 10, stk. 5, litra b), skal som minimum angive følgende:
- a) afgørelser, der skal træffes, og udtalelser, der skal indhentes
 - b) de myndigheder, interesseparter og den del af offentligheden, som forventes at blive berørt
 - c) de forskellige etaper af proceduren og deres varighed
 - d) større milepæle, der skal nås, og deres frister i forhold til den samlede afgørelse, der skal træffes
 - e) de ressourcer, som myndighederne har planlagt, og eventuelle yderligere ressourcebehov.
- 3) Uden at det berører kravene til offentlige høringer i henhold til miljølovgivningen anvendes følgende principper med sigte på at øge offentlighedens deltagelse i tilladelsesprocessen og sikre forudgående information og dialog med offentligheden:
- a) de interesseparter, der berøres af et projekt af fælles interesse, herunder relevante nationale, regionale og lokale myndigheder, jordbesiddere og borgere, der bor i nærheden af projektet, den brede offentlighed og disses foreninger, organisationer eller grupper, informeres udførligt og høres i en tidlig fase, hvor potentielle betænkeligheder hos offentligheden stadig kan tages i betragtning på en åben og gennemsigtig måde. Den kompetente myndighed støtter i givet fald aktivt de aktiviteter, der gennemføres af projektiværksætteren
 - b) de kompetente myndigheder sikrer, at offentlige høringer for projekter af fælles interesse så vidt muligt afholdes samlet, herunder offentlige høringer, der allerede kræves i henhold til national lovgivning. Hver offentlig høring skal behandle alle emner, der er relevante for den pågældende fase af proceduren, og et emne, der er relevant for denne specifikke fase af proceduren, behandles ikke i mere end én offentlig høring; én offentlig høring kan imidlertid finde sted på flere forskellige geografiske steder. De emner, der behandles i en offentlig høring, skal være tydeligt angivet i meddelelsen om den offentlige høring

- c) bemærkninger og indsigelser modtages kun fra begyndelsen af den offentlige høring og indtil udløbet af fristen.
- 4) Konceptet for offentlighedens deltagelse skal mindst indeholde oplysninger om:
- a) de berørte interesseparter, som høres
 - b) de påtænkte foranstaltninger, herunder foreslåede steder og datoer for særlige møder
 - c) tidsplanen
 - d) de menneskelige ressourcer, der er allokeret til de respektive opgaver.
- 5) I forbindelse med den offentlige høring, der skal gennemføres før indsendelse af ansøgningen, skal de relevante parter som minimum:
- a) offentliggøre en informationsfolder på højst 15 sider inden starten på høringen, som klart og koncist giver en oversigt over formålet med projektet og en foreløbig tidsplan for projektets udviklingsstadier, nettets nationale udviklingsplan, alternative linjeføringer, som overvejes, typer og karakteristika ved de potentielle virkninger, herunder grænseoverskridende virkninger, og mulige modvirkningsforanstaltninger; informationsfolderen skal desuden indeholde en liste over webadresserne til det websted for projektet af fælles interesse, som er omhandlet i artikel 9, stk. 7, den gennemsigtighedsplatform, der er omhandlet i artikel [] 22, og den proceduremanual, der er omhandlet i punkt 1
 - b) offentliggøre oplysningerne om høringen på webstedet for projektet af fælles interesse i artikel 9, stk. 7, på opslagstavlerne for de lokale myndigheders kontorer og via mindst [] én lokal mediekanal
 - c) i skriftlig **eller elektronisk** form invitere relevante berørte interesseparter, foreninger, organisationer og grupper til særlige møder med henblik på drøftelse af problemstillinger.

- 6) projekters websted, som nævnt i artikel 9, stk. 7, skal som minimum offentliggøre følgende oplysninger:
- a) datoen for den seneste opdatering af projekts websted
 - b) oversættelser af dets indhold på alle sprog i de medlemsstater, der er berørt af projektet, eller hvor projektet har en væsentlig grænseoverskridende indvirkning i overensstemmelse med bilag IV, punkt 1
 - c) informationsfolderen, der er nævnt i punkt 5, ajourført med de nyeste oplysninger om projektet
 - d) et ikketechnisk og regelmæssigt ajourført resumé, der afspejler den aktuelle status for projektet, herunder geografiske oplysninger, og som i tilfælde af ajourføringer tydeligt angiver ændringer i tidligere versioner
 - e) gennemførelsesplanen som beskrevet i artikel 5, stk. 1, ajourført med de nyeste oplysninger om projektet
 - f) de midler, som Unionen tildeler og udbetaler til projektet
 - g) planlægning af projektet og den offentlige høring, der tydelig angiver datoer og placeringer for offentlige høringer og de påtænkte emner, der er relevante for disse høringer
 - h) kontaktoplysninger med henblik på at få yderligere oplysninger eller dokumenter
 - i) kontaktoplysninger med henblik på at fremsætte kommentarer og indvendinger under offentlige konsultationer.
-